

Sculpturi celebre

Porțile

Că Doru Arăzan este un mare artist o știe oricine a avut privilegiul să-i admire lucrările. Dar Doru Arăzan este și un poet plin de sensibilitate. Lucrarea sa, pe care o prezentăm azi, se numește „Porțile” și reprezintă opera sa de maturitate deplină. Cheile „Porților”, capodopera sculpturală a maestrului Arăzan, se află spre păstrare în înțelegerea veacului viitor, atâta vreme cât în țara asta și arta sculpturală a încăput pe mâinile unor oameni hirsuți, incendiari și cu vocație asasină.

Entuziasmat de „Porțile” sale, l-am rugat, într-o seară albastră să-mi vorbească despre ascensiunea sa spirituală și Domnia Sa mi-a răspuns cu candoare: „Nu am pus piciorul nici pe prima treaptă!”

Vasile TODI

Cuvântul ierarhului

Și noi vom trece sub firul de iarbă...

† IOAN al Banatului

Gândiți-vă câtă bucurie este pentru un suflet când aude dangătul clopotului din Cer și când omul se îndreaptă spre sfânta biserică! O, cât este de trist sufletul acela care în zorii zilei aude dangătul clopotului din Cer și el rămâne întemnițat în om și nu-l duce cu el la biserică! De aceea sufletele credincioșilor ce se află în biserică sunt pline de bucurie, însă sufletele celor ce-au rămas acasă plâng în timpul Sfintei Liturghii, aflându-se ca într-o temniță.

Vulturul, oricât este el de semeț și oricât de sus zboară peste culmile munților, dacă-l prinzi și dacă-l închizi într-o colivie, ținându-l acolo ani și ani de zile, atunci când îi dai drumul din colivie, el nu mai știe să zboare. Tot așa este și sufletul omului: dacă-l tot ținem întemnițat în trupurile noastre, mereu plângând, auzind toaca din Cer și clopotul din Rai, care-l cheamă să vină spre Rai, iar noi îl ținem în colivia, în temnița trupului nostru, amar și suferă! Cum sunt păsările pe care le țin oamenii în colivie și cum sunt păsările libere? Cât de triste sunt păsările ce stau în colivie! Cât de frumos cântă păsările libere și privesc spre înaltul cerului! De aceea binecuvântat să fie Dumnezeu că ne-a ajutat să scoatem din temniță sufletele și trupurile și să călătorim spre sfânta biserică.

*

Mi-am pus întrebarea: oare cum va fi lumea, în ce stare va fi lumea când va veni Hristos între noi? Îl așteptăm să vină pe Hristos a doua oară pe pământ, să scoată din mormânt pe mama mea, pe tatăl meu, pe surorile mele, pe toți ai mei și-ai noștri, ai tuturor? Sau nu asta așteptăm noi? Nu ne despărțim cu lacrimi de părinți și de cei ce ne părăsesc? Nu așteptăm și învierea lor? Și învierea noastră, pentru că și noi vom trece sub firul de iarbă... Oare cum va fi lumea? Îl așteptăm pe Hristos. Din păcate, se vede. La fel este cum a fost în vremea aceea. La fel, oamenii de astăzi se ceartă, se sfădesc. Este sfadă în familie, este sfadă într-o cetate și se mai sfădesc și popoarele între ele. Și-atunci cum să-L așteptăm pe Hristos? În post și-n rugăciune! Ferice va fi de omul pe care-l va găsi Hristos, în clipa venirii Sale pe pământ, în post și rugăciune!

Vei fi în post și în rugăciune, dacă te va prinde sfârșitul vieții tale, clipele din urmă ale vieții tale, în post și în rugăciune. Așa să te găsească Hristos când va trimite îngerii Săi să sune din trâmbiță, pentru scularea celor morți, pentru învierea cea de obște.

Pe Muntele Taborului, Petru a propus ca să facă acolo trei colibe, una pentru Hristos, una pentru Moise și alta pentru Ilie. Adică s-a simțit atât de bine cu binecuvântarea lui Dumnezeu, că n-a mai vrut să plece de acolo. Cum să mai plece din Rai?! Și, iată, jos, oamenii erau în iad – erau un copil demonizat și oameni care se certau. Deci, sus, pe Muntele Taborului, Hristos Se roagă – iată ce se întâmplă în Rai! Acolo oamenii se roagă. Ce se întâmplă în iad? Oamenii de la poalele muntelui nu se certau cu demonul care-l muncea pe copil, ci se certau între ei.

Dragi cititori, pentru interviuri și articole în exclusivitate, vă propunem să urmăriți revista noastră și pe Facebook, la adresa:

<http://www.facebook.com/revistabanatul>

sau scanând cu telefonul mobil codul alăturat!

„Atâta timp cât vom avea modele culturale și ne vom păstra tradițiile, familia, biserica și credința suntem un popor salvat!”

Dănuț DRĂGHICI - *Primar al comunei Nițhidorf*

Ziua Universală a Iei, sărbătorită Zodată cu sărbătoarea Sânzienelor, a fost prilej de reală bucurie și pentru comunitatea din Nițhidorf. Reamintim că piesa principală a costumului popular românesc este cămașa, termenul de „ie” fiind atribuit doar cămășii femeiești. Cămașa este croită în formă de cruce, dintr-o singură bucată de pânză și cu o deschizătură în partea de sus. Inițial, cămășile erau confecționate din pânză de in sau cânepă, iar mai târziu din mătase și bumbac. Bucuros de păstrarea tradiției și datinii în comuna sa, domnul Dănuț Drăghici, primarul comunei, ne-a spus: „Oricât am fi de amenințați de diferite presiuni, atâta timp cât vom avea modele culturale și ne vom păstra tradițiile, familia, biserica și credința suntem un popor salvat.”

Din albumul comunei

Conceput în ianuarie 1990 și inițiat în luna iulie a aceluiași an, „Festivalul Inimilor”, denumire ce i-a fost atribuită în semn de omagiu pentru cei care s-au jertfit în decembrie 1989, a devenit una din cele mai importante manifestări folclorice internaționale. Sărbătoarea folclorului mondial înseamnă prezența la Timișoara a celor mai cunoscute ansambluri folclorice din toată lumea, un motiv în plus de bucurie pentru iubitorii de folclor, dar și un puternic legământ față de patrimoniul cultural imaterial, nu doar al României, ci chiar cel mondial, deoarece an după an, la Timișoara, își dau întâlnire formații folclorice din cel puțin 12 țări. Într-un melanj cultural de înaltă ținută. Ca invitați la acest unic festival s-au aflat și membrii Ansamblului Kornblumen din Nițhidorf. Despre această prezență, domnul primar Dănuț Drăghici a conchis: „A fost o onoare și o plăcere să fim alături de ansambluri de dansuri de pe întreg mapamondul la unul dintre cele mai îndrăgite și cunoscute festivaluri din România!”

Pagină realizată de prof. Roxana DAMIAN

La despărțirea de un valoros dascăl: Mărioara Ceaușescu (1929-2023)

Prof. dr. Dumitru TOMONI

În 14 iunie 2023 a trecut la cele veșnice profesoara Mărioara Ceaușescu, un model de dascăl, spirit civic și patriotic, ce și-a iubit meseria și a predat cu pasiune istoria și geografia, și cu adevărată patimă istoria neamului din care cu mândrie nedisimulată se revendica. A făcut parte din generația de aur a dascălilor din zona Făgetului, pentru care profesia era vocație, iar școala o a doua familie, dascăli ce au trecut și prin vremuri cumplite și care nu puteau spune: nu știu, nu pot, nu vreau, boicot, grevă etc.

la generații de elevi, mamă pentru fiul Ionuț și activistă culturală implicată în campaniile de colectivizare, alfabetizare și în diverse proiecte culturale.

Fără a pretinde prime, gradații de merit sau alte beneficii, ani de-a rândul a întreținut un cerc de istorie, unde elevii interesați și curioși veneau după masă pentru a afla cât mai multe informații despre momentele glorioase din istoria neamului și despre frumusețile patriei. Din aceleași considerente, fiecare generație de elevi a avut șansa de a participa la excursiile organizate cu grijă părintească și multă competență. Mai mult, nu a fost elev pe care ditiginta Mărioara Ceaușescu să nu îl viziteze acasă, pentru a-i cunoaște părinții, starea materială și mediul familial, fiind pe deplin conștientă de importanța acestora în dezvoltarea copilului și în formarea personalității sale.

Mult timp și după pensioare, a fost nelipsită de la manifestările culturale și științifice pe care le-am organizat la Liceul Teoretic „Traian Vuia” Făget: simpozioane, conferințe, evocări, lansări de carte, vernisaje de expoziții etc. Chiar dacă era nevoită uneori să apeleze la un baston de sprijin, venea însoțită de soțul Napoleon, întotdeauna cu câteva minute de începerea manifestării, dorind să dovedească, dacă mai era cazul, că punctualitatea rămâne una dintre calitățile unui dascăl care se respectă și îi respectă pe cei din jurul său, autorități, prieteni, colegi, elevi, părinți etc.

S-a născut la 1 iulie 1929 în Margina, într-o familie de țărani, tatăl practicând și meseria de măcelar, fiind mezina familiei Eva și Romulus. Studiază șase clase primare în comuna natală, apoi urmează cursurile Școlii Normale de Fete din Lugoj. În 1943, la interval de câteva săptămâni își pierde părinții, iar peste un an și pe fratele cel mare, tragedii ce-și vor pune amprenta asupra personalității sale, întărindu-i convingerea că doar prin muncă va putea reuși în viață. În ciuda acestor drame, termină ca șefă de promoție, iar în toamna anului 1950 urmează cursurile Institutului de Perfecționare a Cadrelor Didactice Timișoara (I.P.C.D.), pentru a putea preda la ciclul gimnazial și devine profesor suplinitor în Margina, predă 15 ani limba rusă, iar din 1964 urmează la fără frecvență Facultatea de Istorie-Geografie din Timișoara.

Și-a legat destinul de școala din Margina, devenind titulară pe postul de istorie-geografie, directoare în anii 1980-1982, dirigintă

Împreună cu soțul Napoleon Ceaușescu, profesor de matematică și mult timp director al școlii, cercetează decenii de-a rândul istoria comunei, lăsând posterității o complexă monografie publicată în patru volume și un interesant album monografic, după ce publicase în anul 2001 cartea de suflet și amintiri sugestiv intitulată: „Amintiri... care dor”. Pe una dintre copertile acestei cărți consemna: „În lucrarea de față „Amintiri... care dor”, am scris despre cei cu care am suferit, despre cei care s-au ridicat din mijlocul țăranilor, dându-le activitatea lor de o viață. Am scris și despre bogat și despre sărac, cu aceleași sentimente, redând o realitate a trecutului. Recunosc că n-am ales timpul cel mai potrivit, dar soarele meu este la asfințit, nu mai am timp...”. Și, totuși, spre bucuria iubitorilor de istorie, timpul a mai avut răbdare, astfel că alte cărți însumând sute de pagini au putut vedea lumina tiparului, amintind, așa cum și-a dorit, „de fosta profesoară de istorie, de fosta dirigintă, de o intelectuală a satului Margina”.

De aceea, la despărțirea de o profesoară de excepție, pentru consăteni, prieteni sau cunoscuți, dar mai ales pentru generațiile de elevi, va rămâne amintirea unui dascăl pasionat, bine pregătit profesional, riguros, exigent, dornic de a oferi cât mai multe informații elevilor și a-și ajuta semenii. La trecerea în eternitate, deși este mult mai departe de noi, de frământările și iluziile noastre, Mărioara Ceaușescu nu ne va părăsi. Va rămâne cel puțin cât vor trăi generațiile de elevi, prieteni și cunoscuți.

Rămas bun, distinsă profesoară!

Rubrica bisericii

Sfânta Liturghie la Biserica Ortodoxă „Înălțarea Domnului” Făget

În Duminica Sfinților Români, programul de studii teologice a fost prezentat la Parohia Făget I. Preotul profesor Adrian Covan și ieromonahul profesor Rafael Povîrnaru, de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara au fost primiți de preoții parohiei, Bujor Păcurar și Ioan Jurj și de către comunitatea de credincioși din Făget.

În cuvântul de învățătură adresat credincioșilor prezenți la Sfânta Liturghie, Preacuviosul Părinte Rafael Povîrnaru a evidențiat importanța dobândirii și menținerii neîntrerupte a actului sfințeniei în viața omului, prin care se ajunge la adevărata cunoaștere a Preasfintei Treimi-Dumnezeu.

„Pe Sfinții români care s-au remarcat, pe întreg parcursul istoriei noastre, îi regăsim în toate perioadele anului bisericesc. Ei au învederat prin viața lor faptul că sfințenia nu este apanajul unei generații, marcată de limitele istoriei, ci este răspunsul permanent al creștinului autentic, plin de iubire, credință și fapte ziditoare de suflet, la iubirea lui Dumnezeu, fiind chemat permanent la desăvârșirea întru veșnicie. Așadar, scopul vieții noastre este sfințenia, la care putem ajunge urmându-I lui Hristos și împlinind în viața noastră cuvintele Lui. Putem conchide faptul că sfinții reprezintă Evanghelia împlinită de-a lungul veacurilor, adică o permanentizare a lui Hristos cel răstignit și înviat – ieri, astăzi și în veci”, a precizat părintele profesor Rafael Povîrnaru.

La finalul Sfintei Liturghii, părintele lect. dr. Adrian Covan a făcut o prezentare succintă a momentelor de referință din istoria scurtă, dar încărcată de elemente de natură teologică și culturală, a Teologiei universitare din Timișoara. În continuare, părintele profesor a prezentat oferta educațională la programul de studii teologice de la Facultatea pe care o reprezintă și condițiile de înscriere aferente sesiunilor de admitere din lunile iulie-septembrie a.c.

Rondelul rozelor de august

Alexandru MACEDONSKI

Mai sunt încă roze — mai sunt,
Și tot parfumate și ele
Așa cum au fost și acele
Când ceru-l credeam pe pământ.

Pe-atunci eram falnic avânt...
Priveam, dintre oameni, spre stele;
Mai sunt încă roze — mai sunt,
Și tot parfumate și ele.

Zadarnic al vieții cuvânt
A stins bucuriile mele,
Mereu când zâmbesc uit, și cânt,
În ciuda cercărilor grele,
Mai sunt încă roze — mai sunt.

Pagină coordonată de Silviu LAZĂR

Reabilitarea habitatelor acvatice și amenajarea spațiilor de agrement în zona lacurilor din Jimbolia

Lacurile jimboliene, cunoscute de localnici sub denumirile de Balta Albastră, Balta Roșie, Balta Herișanu sau Balta Cănepei se aflau într-o stare înaintată de degradare.

Împreună ne-am dorit să le reintroducem în circuitul turistic local oferind cetățenilor posibilitatea de a petrece timpul liber într-un mod relaxant, reabilitând aceste zone lacustre și transformându-le într-o atracție pentru iubitorii de natură.

ECOLAKES este un proiect prin care ne-am propus îmbunătățirea protecției mediului și a sustenabilității în regiunea transfrontalieră prin reabilitarea siturilor de mediu ce vizează zone extinse de habitat acvatic unde se va interveni pentru conservarea mai bună a lacurilor din Jimbolia și a zonelor adiacente. Îmbunătățirea condițiilor de mediu și protecția faunei acvatice se va realiza prin montarea unor sisteme de aerare a apei, ce va conduce la creșterea nivelului de oxigen în apă necesar vieții în habitatele acvatice.

Păsările rezidente, precum și speciile migratoare, în lipsa unor alte oferte zonale, caută și vizitează frecvent lacurile din Jimbolia, iar observarea acestora este un mod de petrecere a timpului liber în natură, dar poate servi și unor scopuri educaționale, prin programe școlare extracuriculare pentru elevi.

Lucrările de reabilitare sunt în plină desfășurare, zilnic apar noi foișoare, construcții de lemn, menite să înfrumusețeze și să

îm bogătescă zona cu utilități de petrecere a timpului liber. De asemenea, se lucrează la realizarea a trei cascade dotate cu pompe submersibile pentru recircularea apei, se decolmatează și se igienizează malurile pe o distanță de 150 de metri și se pregătesc lucrările pentru montarea pontoanelor plutitoare, a mobilierului urban, a echipamentelor din zona de joacă și din zona dedicată sportului în aer liber.

Astfel, Primăria Jimbolia amenajează o zonă de recreere și construcția unui turn de lemn, care înlesnește observarea populațiilor de păsări, staționare și în trecere, fiind în același timp un punct de belvedere asupra zonei, permițând o privire largă asupra lacurilor jimboliene și a zonei.

Lucrarea de reabilitare a habitatelor acvatice și amenajare a spațiilor de agrement în zona lacurilor din Jimbolia face parte dintr-un amplu proiect de protecția mediului desfășurat în parteneriat transfrontalier de către localitățile Jimbolia și Kikinda, intitulat „ECOLAKES” – „Reabilitarea ecosistemelor și conservarea valorilor naturale în Jimbolia și Kikinda.” Proiectul este co-finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Interreg-IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia, beneficiind de un buget total de 787.736,97 euro, din care orașului Jimbolia îi revin 374.659,85 euro, iar orașului Kikinda îi revine suma de 413.077,12 euro. Mai multe informații pot fi aflate accesând <https://ecolakes.rs>.

Taxă specială de salubritate

Aducem la cunoștința persoanelor juridice care își desfășoară activitatea pe raza orașului nostru, că au obligația de a completa declarația de impunere în vederea stabilirii cuantumului taxei speciale de salubritate pentru utilizatorii noncasnici. Pentru completarea acestei declarații vă puteți adresa Serviciului Impozite și Taxe Locale, situat pe Str. Republicii nr. 38.

Achitarea contravalorii taxei speciale de salubritate se efectuează la sediul serviciului menționat mai sus. În declarația de impunere se va menționa cantitatea de deșeuri preconizată a fi generată, iar taxa se va calcula în funcție de cantitatea de deșeuri colectată propriu-zis, ca urmare a activităților lucrative desfășurate de fiecare persoană juridică în parte. Această declarație poate fi vizualizată pe pagina de internet a orașului Jimbolia: <https://jimbolia.ro/primaria/impozitetaxe/>, la secțiunea „Modele formulare impozite și taxe locale”.

Menționăm faptul că Legea serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede obligativitatea utilizatorului serviciului de salubritate de a declara cantitatea de deșeuri generată, precum și de a achita obligațiile de plată stabilite de către autoritățile publice locale, stabilind anumite sancțiuni pentru nerespectarea acestor obligații.

Clubul copiilor

Concursul Național multidisciplinar „CAEN-CUPA IENOPOLIS”

În localitatea Ineu, județul Arad, s-a desfășurat Concursul Național multidisciplinar „CAEN-CUPA IENOPOLIS”. Printre participanți au fost prezenți și elevii Cercului de grafică pe calculator de la Clubul Copiilor Jimbolia, coordonați de profesor Cosmescu Elena Luminița.

Jimbolienii au fost premiați cu locul I, II, III, de către domnul primar al Ineului, Călin Abrudan. Toate acestea au oferit o experiență unică, dorința de a mai participa în viitor și, bineînțeles, bucuria că și-au reprezentat cu onoare orașul.

Concursul Național de Aero-rachetomodele Memorialul „Aurel Vlaicu”

În luna iunie 2023, la Deva s-a desfășurat Concursul Național de Aero-rachetomodele Memorialul „Aurel Vlaicu”. Printre participanții premiați s-au aflat și elevii ai Cercului de grafică pe calculator din cadrul Clubului Copiilor Jimbolia, coordonați de către prof. Elena Luminița Cosmescu. Felicitări tuturor!

Planul de Acțiune pentru Patrimoniul Construit

În luna iunie, la Casa de Cultură a orașului Jimbolia a avut loc a doua întâlnire pentru consultarea populației cu privire la Planul de Acțiune pentru Patrimoniul Construit din oraș, care continuă etapa participativă, de implicare a comunității locale în procesul decizional. Realizat cu sprijinul Agenția pentru Dezvoltare

Regională Vest - ADR Vest și elaborat de reprezentanții FAUT - Facultatea de Arhitectură și Urbanism Timișoara, după o metodologie patentată de Institutul Patrimoniului din Bavaria, Planul de Acțiune pentru Patrimoniul Construit inventariază valorile de patrimoniu din orașul Jimbolia și propune o strategie de protejare, conservare și punere în valoare a acestor obiective.

„Între biserica noastră și primăria comunei există o relație foarte bună de colaborare și sprijin reciproc!”

Petru VINTILESCU - Preot paroh al Bisericii Ortodoxe Vermeș

Hotărând să continui dialogul meu cu Părintele Vintilescu am făcut acest lucru cu gândul la ceea ce odată, demult, am aflat de la Părintele Gavriil, anume că „dacă avem credință, viața noastră nu mai este un semn de întrebare, o goană spre necunoscut, ci o călătorie de întoarcere acasă, spre casa părintească. Credința pune ființei noastre aripi de vultur, care o ridică spre culmi de desăvârșire nebănuite, pentru a nu se târî jalnic precum viermele în tină. Credința ne ajută, Harul lui Dumnezeu, ca să ne luptăm cu bărbăție pentru a ne păstra sufletul curat în orice împrejurare, fiindcă știm că va trebui să-l înfățișăm cândva iar în mâinile Celui ce ni l-a încredințat.”

Preaonorate Părinte, se întrebă unii de ce totuși ar trebui să vină la biserică?

Păi, cu Dumnezeu unde te întâlnești? Nu la biserică? Poți să comunici cu Dumnezeu dacă stai în fața televizorului și pe facebook? În Casa lui Dumnezeu trebuie să ne întâlnim și să comunicăm, să ne declarăm dragostea față de Dumnezeu și biserică. Astfel, cu Dumnezeu trebuie vorbit mai mult, trebuie comunicat direct. Trebuie să intrăm în comuniune cu Dumnezeu prin rugăciune. Așa spui necazurile, așa ceri, așa mulțumești. Toate acestea trebuie făcute în Casa lui Dumnezeu, acolo unde se află harul lui Dumnezeu și Duhul Sfânt, adică în biserică. Aproximarea de Dumnezeu se face persoană cu persoană, persoană lângă persoană în sfânta biserică, în comuniune, unde rugăciunea e mai puternică și vine din mai multe suflete și inimi.

Cât de importantă este rugăciunea în destinul omului?

Rugăciunea personală este primul mijloc de a intra în comuniune cu Dumnezeu, dar, când ești la biserică cu mai mulți credincioși, atunci forța rugăciunii este mult mai mare. Acolo e darul cel mare și sfânt al spovedaniei și împărtășaniei. Aceasta este soluția. Omul este copleșit de modernitate, stă mai mult cu degetul pe telefon și stă pe net toată ziua și pe facebook. Acolo e lupta cea mare. Am auzit că se fac spovedanii prin telefon. Cum e posibil așa ceva? Sfaturi duhovnicești, hai, să zic că poți da, dar să faci spovedanie, sfânta împărtășanie prin telefon nu se aplică, nu e credibilă.

Faptul că trăim în epoca modernă și tehnica ne copleșește, aceasta nu poate ajuta și biserica se faciliteze comunicarea cu credinciosul?

Să spunem că până la un anumit punct tehnica aceasta modernă

poate ajuta biserica, dar până la un anumit punct, fiindcă biserica înseamnă rugăciune comună, nu internetul, nu facebook-ul. Acestea, să spunem, pot ușura comunicarea între credincios și biserică, dar nu mai mult. Este o anumită limită. Vedeti că și tineretul s-a îndepărtat și cred că o cauză o reprezintă și această tehnică care îl copleșește pe tânărul cetățean. Rezultatul se vede: tineretul nu prea mai vine la biserică, are alte preocupări, îl interesează altceva, are alte interese. Tinerii nu prea mai vin la biserică, dar la distracție sunt primii, chiar în postul Paștelui!

Ce ar trebui făcut ca tinerii să revină la biserică și să asculte Sfânta Liturghie?

Doamnă Laura, pandemia i-a îndepărtat foarte mult de biserică, e un fenomen surprinzător. Sunt tineri care într-adevăr mai vin la biserică, dar cei mai mulți nu mai vin deloc. Numai Sfânta Liturghie îi poate aduce înapoi la biserică, fără Sfânta Liturghie nu poți face nimic. Trebuie să vină la biserică și să asculte Slujba Sfântă. Sfânta Slujbă este Sfânta Liturghie este Slujba Slujbelor care trebuie ascultată. E cu uniunea viilor și a morților, e victoria bisericii luptătoare. Fără liturghie, spovedanie și împărtășanie nu poți face nimic.

În finalul dialogului nostru aș vrea să aflu și ce relații are Biserica Ortodoxă din Vermeș cu Primăria comunei Vermeș?

Doamnă Laura, este bine că mă întrebați și vă pot asigura, atât pe dumneavoastră, cât și pe cititorii acestui frumos și necesar jurnal, că între biserica noastră și primăria comunei există o relație foarte bună de colaborare și sprijin reciproc. Așa este normal să fie între o primărie și o biserică. E bine să fie o relație frățească, de înțelegere și comuniune.

Vă vine să credeți?

Ferți-vă de litoralul românesc!

Un prânz pe litoralul românesc mai scump decât un sejur în Grecia sau Bulgaria! Un turist din Bârlad a plătit pe o masă cât pentru un sejur întreg, după ce a ales să meargă cu familia la un restaurant de fițe din Năvodari. Când i-a venit nota de plata, omul a rămas șocat. Prânzul i-a costat mai mult ca vacanța în sine. Le-a făcut cu ochiul un restaurant în zona exclusivistă unde, susțin ei, ospătarii foarte amabili i-au momit cu tot felul de oferte și sugestii. La final, însă, nota de plata a fost de 3600 de lei plus 400 de lei bacșiș.

„De banii ăștia cumpăram trei porci și îmi hrăneam copiii”, a spus omul cu năduf, enumerând bucatele cele mai scumpe din prânzul care va rămâne de poveste: „Trei pești, 1.700 de lei. Un ciolan, 80 de lei, porția de creveți, patru creveți adică, 80 de lei - 20 de lei un crevet, jambon 320 de lei și am mai dat și 300 de lei pe sparanghel”, a declarat turistul.

În atenția dumneavoastră...

Ce salariu ar trebui să primești în funcție de vârstă și vechimea în muncă

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Specialiștii au realizat un tabel în care este specificat ce salariu ar trebui să primești în funcție de vârstă și vechimea în muncă.

Potrivit tabelului: în categoria de 24 -28 de ani, ar trebui să primești un salariu de 3.938 de lei; ♦ între 25-34 de ani - 5.339 de lei; ♦ între 35 și 44 de ani - 6.004 lei; ♦ între 45-54, de ani - 5.329 de lei; ♦ peste 55 de ani, salariul ar trebui să fie de 4.949 de lei. Potrivit I.N.S. în martie 2023, salarial mediu brut a fost de 7.290 de lei, cu 445 de lei mai mare decât în luna februarie, reprezentând o creștere de 6,5%. Salariul mediu net, a fost de 4.554 de lei, reprezentând o majorare de 284 de lei sau 6,7 puncte procentuale în comparație cu luna februarie 2023. Comparativ cu martie 2022, salariul mediu net a cunoscut o creștere de 15,7%.

Vă recomandăm să citiți!

În această lună a concediilor, vă recomandăm să lecturați „Insula de la răsărit” o carte semnată de Jenny Ashcroft. Evocatoare, luxuriantă și frumos scrisă, „Insula de la răsărit” este o lectură captivantă.

Harriet și Mae Grafton sunt gemene identice, de douăzeci de ani, născute în urma unei aventuri scandaloase. Ele au crescut în India, fiind afectate de bârfe și ostracizate de înalta societate. Se aveau una pe cealaltă și asta era suficient. Dar când bogatul lor binefăcător le trimite în Singapore, îl întâlnesc pe misteriosul Alex Blake, iar relația lor se destramă cu consecințe devastatoare. O carte minunat scrisă... O poveste de dragoste emoționantă, care te absoarbe și te poartă în timp... O lectură bogată și satisfăcătoare.

Pagină coordonată de
Laura Cristina MIRCEA

„Îmi doresc să așez comuna mea între comunele fruntașe ale Banatului nostru drag!”

Petru CAREBIA - Primar al comunei Coșteiu

Se pierde și iulie ca un cântec scufundat în noapte. Ca să ne fie mereu dor de vișini și de umbrelor lor prin Szarea satelor. O vară frumoasă e ficțiune excesivă. Răpit de uimire, acum își schimbă și vântul esențele. Devine apă de flori sau, și mai rău, oțet care schimonosește gura și așterne ură în cel puțin două cute ale sufletului. Gândind la vișini, vă spun că totdeauna când vișinii intră în răzmeriță de arome mi se pare că zeii casei noastre fură curcubeul lunii de sub Crucea Sudului și-l arcuiesc pe cerul satelor bândătene. Într-un astfel de sat, am stat de vorbă cu un om destoinic și respectat în comunitatea sa.

Domnule primar, nu am venit astăzi pentru a face un bilanț al realizărilor dumneavoastră. De altfel, mi-ar fi necesar și un număr mare de pagini dacă aș purcede la un astfel de bilanț, dar nici nu pot să nu remarcesc efortul pe care îl depuneți de ani de zile pentru ca această comună să se afle între comunele fruntașe ale țării.

Doamnă Florentina, dacă nu între comunele fruntașe ale țării, atunci îmi doresc să așez comuna mea, cel puțin, între comunele fruntașe ale Banatului nostru drag.

Sunteți binecunoscut în comuna dumneavoastră și prin ajutorul pe care l-ați acordat consătenilor și îl mai acordați cred, prin cunoștințele dumneavoastră privind tratarea animalelor.

Eu, am profesat această îndeletnicire de tehnician veterinar cu multă tragere de inimă și, ori de câte ori mi se solicită sprijinul, nu ezit nici azi să răspund cu dăruire consătenilor mei.

Gest de bunătate și omenie! De ce ține bunătatea, domnule primar?

Cred că bunătatea, după cum m-a învățat unul din dascălii mei, ține de caracter, așa cum, după vorbele sale pe care nu le pot uita, bunătatea ține de caracter în măsura în care o ramură ține de tulpină, iar caracterul ține de inimă, în măsura în care tulpina ține de rădăcină.

Frumos spus!

Foarte frumos, din acest motiv păstrez vie în inima mea, această observație.

Domnule primar, v-ați întors nu demult de la Sfântul Munte Athos, pentru tinerii noștri cititori și nu numai pentru dânsii, ce înseamnă pentru omul Petru Carebia acest loc?

Dincolo de orice îndoială, așa cum spunea Arhimandritul Emilian, Sfântul Munte reprezintă un „laborator” al sfințeniei, un loc în care au înflorit pe multele sale coaste, asemeni unor crini pustnicești, mult mai mulți Cuvioși Părinți și asceți decât cunoaștem noi. Rețineți, doamnă Florentina, că în cele aproape 11 veacuri de viață organizată în Sfântul Munte, sunt cunoscuți doar vreo 350 de sfinți. În ciuda marilor nenorociri istorice și, în chip deosebit, a ocupării Muntelui de către trupele turcești îndată după izbucnirea revoluției de la 1821, n-au încetat să existe luminoase chipuri de sfințenie, înțelepciune și viețuire evanghelică pe acel loc numit și Grădina Maicii Domnului.

Ce v-a impresionat mai mult?

Greu de ales, dar dacă ar trebui totuși să fac ceva remarcat, atunci vă mărturisesc că am fost profund impresionat de viața ascetică și de cultivarea rugăciunii minții în acel loc binecuvântat de Dumnezeu.

Ce îndemn, dobândit în vizita dumneavoastră la Sfântul Munte, doriți să-l faceți cunoscut cititorilor noștri?

E bine că îmi puneți această întrebare, pentru că astfel am prilejul de a păstra mai viu în suflet vorbele Părintelui Arsenie, care spune: „Cu toate puterile voastre să vă sârguiți spre curățirea omului lăuntric și nu primiți niciun fel de provocare din partea ispitei. Tot ceea ce este necesar pentru a ne sătura și a ne mângâia va fi trimis de Domnul.”

Aș dori să închei acest frumos dialog cu dumneavoastră rugându-vă să-mi spuneți care este ora cea mai importantă din agenda de lucru a unui primar?

Pentru o zi de lucru, prima oră este decisivă. Atunci așezi totul în ordine, fiecare om la locul lui și cu treaba lui bine știută.

Rubrica elevilor

Vă recomand să citiți...

Drași elevi, pentru acest început de vacanță vă recomand „Nepoata”, o carte despre trecutul celor două Germanii, de Est și de Vest, și despre prezentul Germaniei reunificate. În același timp și o carte despre trei femei, din trei generații diferite și despre trei noi începuturi. Autorul cărții, Bernhard Schlink este unul dintre cele mai mari talente ale literaturii germane contemporane. Proza lui este clară, precisă și elegantă. „Nepoata” este o poveste de dragoste impresionantă, dar în același timp una despre reparație și tristețe. Cine vrea să înțeleagă Germania contemporană va trebui să citească această carte. Un roman extraordinar de captivant.

În atenția conducătorilor auto!

Cât timp durează până când alcoolul este metabolizat?

Iată o întrebare la care este bine să cunoaștem răspunsul înainte de a ne urca la volan. Deși nu poți grăbi cât de rapid alcoolul este metabolizat de către ficat, această rată precisă de metabolism îți permite să poți determina destul de ușor cât timp va dura până când alcoolemia va ajunge la zero.

Să luăm de exemplu: o alcoolemie de 160 mg/100 ml, care la șoferi reprezintă de două ori limita legală de 80 mg/100 ml, se consideră infracțiune și se pedepsește cu închisoarea. Deoarece corpul tău (asemănător oricărui altuia) metabolizează alcoolul la o rată de 16 mg alcool/100 ml sânge pe oră, va fi nevoie de 10 ore pentru ca o persoană cu o alcoolemie de 160 să ajungă la o concentrație a alcoolului în sânge de 0.00.

De fapt, poți determina alcoolemia pentru fiecare oră care trece din momentul în care nu mai bei și în care alcoolul este metabolizat. Să continuăm să folosim același exemplu. Să presupunem că o persoană are o alcoolemie de 160 mg/100 ml la ora două dimineața, când s-a oprit din băut.

Chiar și fără a măsura alcoolemia la fiecare oră, pentru următoarele 10 ore poți ști care este aceasta:

Ora 2 am: alcoolemie 160

Ora 3 am: alcoolemie 144

Ora 4 am: alcoolemie 128

Ora 5 am: alcoolemie 112

Ora 6 am: alcoolemie 96

Ora 7 am: alcoolemie 80

Ora 8 am: alcoolemie 64

Ora 9 am: alcoolemie 48

Ora 10 am: alcoolemie 32

Ora 11 am: alcoolemie 16

Ora 12: alcoolemie 0

Astfel, în cazul unei persoane care părăsește barul la ora 2 dimineața cu o alcoolemie de 160 mg/100 ml, aceasta va scădea la 0.00 de-abia la prânz. În orice moment, înainte de ora 11 dimineața alcoolemia va fi peste limita de detecție legală, dacă persoana va vrea să conducă.

Pagină realizată de Florentina Violeta NISTRU

„Domnul primar Cardaș activează în primărie din 1990 și cunoaște tot în comună!”

Sabin Valentin LAZĂR - Secretar general al comunei Victor Vlad Delamarina

La orice întâlnire cu secretarul general al primăriei nu am pornit niciodată cu întrebări pregătite. Am lăsat mereu dialogul să curgă în drumul său spre interesul locuitorilor comunei sale și al cititorilor din alte județe.

Domnule Sabin Lazăr, acum că a venit vara și am scăpat de acest virus ticălos, groaznicul covid, ce proiecte culturale ați pregătit?

Doamnă profesor Drăghici, recent am avut Zilele Comunei Victor Vlad Delamarina, au fost două zile de sărbătoare mare, au fost spectacole, a fost muzică, a fost foarte frumos. A fost o mare distracție la noi în localitate, la care au participat atât consătenii noștri, cât și oaspeții lor.

Ați avut și vreme bună?

Am avut noroc și de vreme bună. A fost minunat. Tot în această perioadă l-am sărbătorit pe poetul dialectal Victor Vlad Delamarina, nume pe care îl poartă și comuna noastră. A fost muzică, dar și spectacol cu copiii. Apoi am mai avut și Ruga la Herendești. Iar duminică, în 16 iulie, rugă, dar și hramul pe rit vechi la biserica ucraineană. Participă toți ucrainenii din zonă la această mare sărbătoare.

Ce se întâmplă la astfel de sărbători ale acestei etnii atât de oropsită în țara lor?

Au loc spectacole folclorice, se cântă, se dansează. E foarte frumos de fiecare dată. Vin ucrainenii din toate localitățile din zonă, inclusiv din Lugoj și chiar din Timișoara pentru a se bucura de sărbătoarea aceasta mare care are loc la noi în fiecare an.

Mai aveți și alte activități de acest gen?

Da, mai avem activități culturale, dar mai minore, fiindcă totul se rezumă la bani. E nevoie de bani pentru a dezvolta manifestări culturale. Totuși reușim să organizăm evenimente din bugetul propriu al comunei.

Dat fiind că e nevoie de atâtea fonduri de finanțare, cum reușiți, totuși?

Cum vă spuneam, luăm bani din bugetul propriu al comunei, mai primim și sprijin de la unii cetățeni. Mai avem o finanțare și de la Consiliul Județean Timiș. Ne descurcăm în limita posibilităților, nu ne întindem mai mult decât puteam.

Aș dori să aflu dacă manifestările acestea culturale sunt primate cu bucurie după blocajul și izolarea provocate de pandemie?

Da, sunt primite cu mare bucurie de către cetățeni, fiindcă doi ani de zile a fost pauză, în 2020 și 2021, când nu am putut organiza

nimic. A trebuit să stăm izolați, să nu comunicăm decât în limite cât mai reduse, să nu fie transmis covidul. Știm prea bine prin ce chinuri am trecut cu toți. Acum oamenii se bucură că au libertate și pot să se distreze, de aceea rugile au fost o binecuvântare pentru cetățeni, pentru noi toți.

Am revenit, se pare, la normal!

Am revenit la normal, să ne comportăm ca niște oameni liberi. A fost foarte trist doi ani de zile, fiindcă nu am putut să organizăm nimic, niciun fel de manifestări unde trebuia să fie prezentă mare de oameni.

Domnule Sabin Valentin Lazăr, cum au fost primele șase luni ale anului 2023 pentru Primăria Victor Vlad Delamarina?

Primele șase luni de zile ale anului 2023 au fost lungi și obositoare. Un argument în acest sens este faptul că legislația se află într-o continuă schimbare, este foarte stufoasă, foarte complicată și îți dă mari bătăi de cap să o înțelegi, să o descifrezi. Funcționarii publici trebuie să învețe aceste legi, mereu alte legi, să le descifreze pentru a nu face greșeli și pentru a putea comunica și a transmite informația exactă cetățeanului.

E o problema a birocrăției exagerate a statului?

Da, doamnă Drăghici, este una dintre marile probleme ale birocrăției noastre, care în loc să se simplifice, devine tot mai complicată. E un lucru care se cunoaște foarte bine, dar nu s-a făcut nimic pentru a ușura activitatea primăriilor în acest sens și nu a simplificat comunicarea instituției cu cetățeanul.

Marea problemă!

Da, asta e marea problemă că se tot schimbă și mereu se tot schimbă legile, trebuie să actualizezi situația, să monitorizezi tot ce apare și să nu îți scape nimic. E o tensiune permanentă, nu e o situație care să facă bine activităților primăriilor și nu numai a lor, ci a tuturor instituțiilor.

Domnule Lazăr, după această mâhnire națională, aveți, se poate spune și așa, noroc de un primar cu multă experiență!

Ei, aici chiar ați punctat bine, domnul primar Ioan Cardaș este la al doilea mandat, a mai fost două mandate viceprimar. Vă dați seama că are foarte multă experiență. Păi, domnul primar Cardaș activează în primărie din 1990 și cunoaște tot în comună!

Rubrica medicului veterinar

Răceala la găini

Tratamentul unei răceli la găini trebuie început imediat ce sunt depistate primele semne ale bolii. Dacă se depistează răceala la găini, proprietarii de păsări trebuie să ia urgent măsuri pentru a împiedica răspândirea bolii în întreg efectivul. În primul rând, păsările bolnave se izolează de ceilalți indivizi, în încăperi curate, calde (peste 20 de grade Celsius), uscate și aerisite corespunzător. Tineretul se separă de adulți, timp de 10-14 zile. Crescătorii pot apela atât la metode naturiste, cât și la medicamente. În timpul răcelii, pofta de mâncare a găinilor scade, însă alimentația poate fi stimulată prin zdrobirea furajelor și amestecarea cu lichide, astfel încât să rezulte un piure. Se pot pisa și câțiva căței de usturoi în mâncarea păsărilor, pentru a le întări imunitatea. O metodă populară și eficientă de tratament este decoctul de urzică și ceaiul din frunze de zmeură, coacăze sau tei. De asemenea, plasarea lămpilor aromate cu eucalipt și uleiuri esențiale de salvie va accelera procesul de vindecare. Dacă boala este destul de severă, se recomandă consultarea unui medic veterinar.

Rubrica elevilor

Cum se scrie corect Mall-ul sau Mallul?

Dragi elevi ai comunei Victor Vlad Delamarina, am fost și suntem deseori întrebați despre cum se scrie corect: Mall-ul sau Mallul? Potrivit Dicționarului ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, ediția a II-a, finalul unui împrumut determină prezența ori absența cratimei în sau din formele articulate hotărât. Așadar, articolul hotărât se leagă cu cratimă în cazul împrumuturilor a căror finală prezintă deosebiri între scriere și pronunțare: bleu-ul, bridge-ul, cowboy-ul, dandy-ul, hippy-ul, lobby-ul, party-ul, playboy-ul, show-ul, site-ul, speech-ul, spray-ul, talk-show-ul, whisky-ul etc. Articolul hotărât se atașează, fără a utiliza cratima în cazul împrumuturilor care au ca finală o literă din alfabetul limbii române pronunțată ca în limba română: advertisingul, best-sellerul, blufful, boomul, breakul, brokerul, clickul, feedbackul, hackerul, homelessul, hotdogul, jobul, lookul, trendul, weekendul, westernul etc.

Păstrându-se același criteriu de diferențiere, există două modalități de formare a pluralului: ♦ desinența se leagă prin cratimă: party-uri, show-uri, speech-uri, talk-show-uri etc; ♦ desinența se leagă direct: brokeri, hackeri, hotdogi, joburi, trenduri, weekenduri, westernuri etc.

Având în vedere cele două modele de articulare și, respectiv, de formare a pluralului, corecte sunt formele: mallul, malluri.

„Vom avea un laborator de științe pentru învățământ preuniversitar dotat cu mobilier specific și materiale didactice specifice, dar și o sală de sport dotată cu mobilier și materiale sportive, inclusiv echipamente digitale!”

Ilie SUCIU - Primar al comunei Lenauheim

Proiectul „Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a Școlii Gimnaziale din comuna Lenauheim” a primit finanțare de peste 900 de mii de lei.

Finanțarea a fost obținută prin PNRR - Pilonul VI - Politici pentru noua generație, Componenta C15: Educație. Valoarea totală a proiectului este de

908.461,81 lei. Urmează semnarea contractului de finanțare și demararea procedurilor de achiziție publică a dotărilor.

„Am solicitat finanțarea unui laborator de informatică dotat cu 26 de sisteme de tip desktop cu monitor sau sisteme all-in-one sau laptop. Printre dotări mai menționăm: sistem de sunet, aparatură de

tip multifuncțional, cameră de videoconferință, router wi-fi.

Vor mai fi finanțate patru săli de clasă/grupă din unități de învățământ preuniversitar/săli pentru activități extrașcolare din unitățile conexe eligibile, dotate cu echipamente digitale pentru organizarea învățării în mediul virtual. Aici avem ca dotări table interactive, laptopuri sau sisteme all-in-one, sistem de sunet, cameră videoconferință, imprimantă multifuncțională, scannere.

Alte douăzeci de săli de clasă/grupă din unitățile de învățământ vor fi dotate cu mobilier și materiale didactice pentru activități extrașcolare (zece săli de la grădiniță și zece săli de la școli).

Vom avea un laborator de științe pentru învățământ preuniversitar dotat cu mobilier specific și materiale didactice specifice, dar și o sală de sport dotată cu mobilier și materiale sportive, inclusiv echipamente digitale”, a declarat domnul primar Ilie Suciș.

PAX Timișoara premiază excelența la Gyula - Ungaria

Asociația PAX Timișoara a acordat o serie de premii comunității românești din Ungaria. Elevii Liceului „Nicolae Bălcescu” din Gyula – Ungaria au primit 12 premii de excelență din partea Asociației PAX, iar trei profesori au primit diplome de onoare pentru implicarea avută în conservarea identității românești.

Alte cinci premii au fost acordate elevilor de la Școala Românească din Aletea, iar directorul școlii, profesorul Petru Sălăjan a primit Premiul PAX pentru conservarea identității culturale în diaspora.

Pe lângă diplome cei premiați au primit și cărți, una dintre ele fiind „La 91 de aniversări” cu poezii de Petre Stoica. De asemenea cei premiați au beneficiat și de mici stimulente financiare, cu titlul de donație din partea membrilor Asociației PAX Timișoara. La ceremonia de premiere a participat dl. Florin Trandafir Vasiloni, consulul României la Gyula, Preasfințitul Părinte Siluan, episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, dl. Gheorghe Cozma, dl. Ilie Suciș, primarul comunei Lenauheim, profesori, oameni de cultură, elevi și părinți.

Sfârșit de an școlar

Domnul primar Ilie Suciș a participat la ceremoniile de premiere ale elevilor de la Școala Gimnazială Lenauheim, unde a adresat atât elevilor, cât și profesorilor felicitări pentru finalizarea anului școlar:

„Vă doresc o vacanță bună, reîncărcați-vă cu energia soarelui de vară, obțineți suficiente vitamine, restabiliți puterea și reveniți la învățătură cu vigoare reînnoită.

Dragi părinți, fiecare realizare a copiilor dumneavoastră este importantă întrucât este rezultatul a numeroase succese, dar și a unor eșecuri.

Dragi profesori, vă doresc înțelepciune, energie, încredere și putere. Fie ca menirea de profesor să vă aducă respect, munca să vă aducă un salariu pe măsură, iar în fiecare zi să vă simțiți necesari omenirii, împliniți, de succes, fericiți. Cu speranța că anul viitor vom avea rezultate și mai bune, vă mulțumesc pentru tot!”

Sărbătoarea orașului Offenbach

În luna iunie, la sărbătoarea orașului Offenbach, comuna Lenauheim a fost prezentă cu un stand culinar românesc și un program cultural.

Programul s-a desfășurat cu muzică și dans românesc pe scena din curtea Bussing Pallais (Herrnstrasse), cu grupul de joc românesc și cu participarea excepțională a Ipod. Radu Murariu, chitara clasică.

Prin contribuția la această sărbătoare sunt susținute direct lucrările de finisare ale Bisericii și spațiilor adiacente, în apropierea sărbătoririi a 50 de ani (1975-2025) de comunitate românească în centrul Germaniei.

„Vara Culturală”

În luna iulie 2023, pe întreaga durată a Festivalului „Vara Culturală”, manifestare finanțată de Consiliul Județean Timiș, s-a putut vizita, gratuit, Casa Memorială „Nikolaus Lenau” și expoziția etnografică ce conține o colecție de porturi svăbești din satele Banatului.

Pagină realizată de Ana-Maria LAZĂR

Topolovățul înainte și în timpul domnului Ovidiu Doța...

Scriam în rândul trecut că unele comune au noroc de buni primari. Spre norocul ei, comuna Topolovățu Mare face parte dintre aceste comune. Îndemnat de acest adevăr și având drept argument imaginile din această pagină, care se alătură celor apărute în ediția trecută a jurnalului nostru, republic afirmăm Vasile Todî privind-l pe edilul comunei Topolovățu Mare: „Doamnă profesor, pentru Ovidiu Doța munca nu este ceva accesoriu, periferic ființei

sale, ci ea este indispensabilă identității sale. Fiindcă este în esență, în educația acestui dascăl, care simte, gândește, voiește și acționează ca să lucreze în vederea fericirii consătenilor săi.”

Carevasăzică, Topolovățul înainte și în timpul domnului Ovidiu Doța. Da, așa arăta comuna, cândva frunțașă, până la venirea domnului primar Ovidiu Doța și astfel arată acum. Da, sunt oameni care sfințesc locul!

DC 144 Topolovățu Mic

Străzi Iosifalău

Străzi Ictar-Budini

DC 76 Șuștra-Petrovaselo

DC 77 Cralovăț

Străzi Șuștra

Acord de Cooperare între localitățile Cobîlea, Râfov și Moneasa

În luna iunie 2023, s-au pornit demersurile în vederea semnării unor Acorduri de Cooperare între localitățile: Cobîlea (r. Șoldănești, Rep. Moldova), Râfov (jud. Prahova, România) și Moneasa (jud. Arad, România) acestea aflându-se în trei din cele zece provincii ale României: Basarabia - Muntenia - Crișana.

În urma discuțiilor avute între doamna Angelea Ababei - primar Cobîlea și domnii Paul Costin Ca-

zanciuc - primar Râfov și Ioan Nuțu Herbei - primar Moneasa, semnarea documentelor a fost făcută în data de 24 iunie 2023 la Moneasa.

Inițiatorii acestui Acord de Cooperare au fost Andrei Țurcanu, Svetlana Rotundu, Rareș Enescu și Florin Tripa!

Cu siguranța, aceste Acorduri de Cooperare nu vor deveni doar documente de arhivă, ci vor conduce la colaborări constructive, atât în plan administrativ, cât și cultural-istoric!

Rubrica bisericii

Sărbătoare la Schitul „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Moneasa

La sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel, Înaltpreasfințitul Parinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a efectuat o vizită pastorală la schitul din stațiunea balneoclimaterică Moneasa, care și-a sărbătorit hramul. Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei, înconjurat de preoții slujitori,

a oficiat Sfânta Liturghie în Schitul Sfinții Apostoli Petru și Pavel Moneasa. Arhiepiscopul Aradului a evidențiat însemnătatea apostolatului și apostolilor în transmiterea, păstrarea și intensificarea credinței creștine.

La această zi de mare sărbătoare a acestui lăcaș sfânt, au răspuns invitației credincioșii din Moneasa, dar și un mare număr de pelerini, în mare parte veniți în stațiune pentru odihnă și tratament.

August

Duiliu ZAMFIRESCU

Pe luciul fără hotare
Al apelor ce-au adormit,
Din fund de haosuri răsare
Melancolia zâmbitoare
A stelelor ce-au răsărit.

Întârziat pe malul mării
Eu în adâncuri rățesc
Și prins de farmecul uitării
Las jos tot lutul pământesc
Și-n lumea naltului plutesc.

Și când mă uit în urma mea
La discul rotunjit din tină,
Îl văd schimbat deodată-n stea,
C-o licărire de lumină
Îndepărtată, rece, lină.

Iar pe luceferii de noapte
Parcă mai lesne-i văd apoi
Că sunt pământuri vechi, răscoapte,
Că-s plânsete acele șoapte
Ce curg din spațuri spre noi.

O, lege! cât îmi pari de mare!...
Ce farmec pui în toate cele!...
De te-ai numi, în timp, uitare,
Sau, în distanță, depărtare,
Tu schimbi pământurile-n stele.

Care-i privirea omenească
Pătrunzătoare de mister,
Ce-ar îndrăzni să bănuiască
Că lumea noastră pământescă
Trăiește însăși ea în cer?

Pagină coordonată de
Ana-Maria LAZĂR

Sfârșit de an școlar la Școala Gimnazială Moneasa

„Educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea”.
(Nelson Mandela)

Felicitări tuturor cu ocazia sfârșitului de an școlar, atât elevilor și cadrelor didactice, precum și părinților!

Vă dorim vacanță plăcută și să adunați noi forțe pentru anul școlar care urmează!

Recomandări ale Ministerului Sănătății, în zilele caniculare

- Evitați, pe cât posibil, expunerea prelungită la soare între orele 11-18;
- Dacă aveți aer condiționat, reglați aparatul astfel încât temperatura să fie cu 5 grade mai mică decât temperatura ambientală;
- Ventilatoarele nu trebuie folosite dacă temperatura aerului depășește 32 grade Celsius;
- Dacă nu aveți aer condiționat în locuința petreceți 2-3 ore zilnic în spații care beneficiază de aer condiționat;
- Purtați pălării de soare, haine lejere și ample, din fibre naturale, de culori deschise;
- Pe parcursul zilei faceți dușuri călduțe, fără a vă șterge de apă;
- Beți zilnic între 2-4 litri de lichide, fără a aștepta să apară senzația de sete. În perioadele de caniculă se recomandă consumul unui pahar de apă la fiecare 15-20 de minute;
- Nu consumați alcool (inclusiv bere sau vin) deoarece acestea favorizează deshidratarea;
- Evitați băuturile cu conținut ridicat de cofeină (cafea, ceai, cola) sau de zahăr (sucuri răcoritoare carbogazoase) deoarece acestea sunt diuretice;
- Consumați fructe și legume proaspete (pepene galben, roșu, castraveți, roșii) deoarece acestea conțin o mare cantitate de apă;
- O doză de iaurt produce aceeași hidratare ca și un pahar de apă;
- Evitați activitățile în exterior care necesită un consum mare de energie (sport, grădinarit etc).

„Fluctuațiile de prețuri pot face dificilă planificarea și managementul afacerii agricole”⁶⁶

Ing. Ovidiu Cosmin TODORESCU - Consilier agricol

Am înțeles, la sfârșitul dialogului meu purtat cu domnul inginer Teodorescu, că agricultura este cea mai importantă meserie de pe Pământ – și devine tot mai mare și mai complexă. În întreaga lume, societatea are o viziune diferită cu privire la modul în care trebuie folosit terenul, ce alimente trebuie produse și cât loc pentru natură trebuie alocat în cadrul fermelor. La acestea se adaugă alegerile privind dieta, prețul alimentelor și siguranța alimentară, toate alăturându-se complexității a ceea ce reprezintă rolurile și responsabilitățile fermierului. Și am mai înțeles că prin aplicarea cunoștințelor, a pasiunii și a parteneriatelor de colaborare din industrie, se pot ajuta fermierii să-și câștige traiul și să ofere societății ceea ce își dorește, fără a compromite lumea naturală.

Domnule inginer, nu am avut timpul necesar, la trecuta noastră întrevedere, dar avem acum, dorind să vă întreb ce trebuie să înțeleagă neagricultorii, ca să spun astfel, din „Programul Usturoiul”?

Doamnă Ramona, „Programul Usturoiul” este un program de sprijin pentru producătorii de usturoi din România, care își propune să îmbunătățească calitatea și productivitatea culturilor de usturoi prin sprijin financiar și tehnic. Acest program are rol în echilibrarea balanței comerciale prin reducerea importurilor, creșterea producției autohtone, astfel încât consumatorii să aibă acces la produse proaspete locale.

Și în acest an cultivatorii de usturoi au primit sprijin?

Desigur, cultivatorii de usturoi au primit și în acest an un sprijin financiar de cel mult 3.000 euro pentru hectar prin schema de ajutor de minimis privind susținerea producției de usturoi.

La cât se ridică fondurile totale?

Fondurile totale alocate pentru derularea acestui program fiind de 29,7 milioane de lei, potrivit unui proiect de hotărâre postat pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Domnule inginer, dacă tot vorbim despre fermieri, aș dori să aflu de la dumneavoastră, dacă puteți să ne spuneți, câți fermieri aveți în comună pe vegetală și zootehnic?

Doamnă Ramona, în comuna noastră, Birchiș, avem înregistrați 250 de fermieri pe sectorul vegetal și 12 fermieri pe sectorul zootehnic. Amintesc cu acest prilej și de „Asociația Crescătorilor de Animale Birchiș”.

Vă rog să ne spuneți și care ar fi problemele cu care se confruntă fermierii din comuna dumneavoastră în această perioadă, având în vedere prețurile majorate la îngrășăminte și piața blocată la cereale?

Fermierii din comuna noastră se pot confrunta cu o serie de probleme speciale, în contextul prețurilor majorate la îngrășăminte și a pieței blocate de cereale. Aceste probleme pot duce la costuri mai mari pentru producția agricolă și pot reduce profitul fermierilor. În plus, fluctuațiile de prețuri pot face dificilă planificarea și managementul afacerii agricole.

Ce ar trebui făcut, după opinia dumneavoastră, în sensul bun?

Eu cred că este necesară reducerea obstacolelor administrative, mai ales din calea tinerilor fermieri, astfel încât aceștia să se implice cât mai mult și să se afirme pentru a-și adapta planurile de a face față la evoluția condițiilor de pe piață. Mai mult decât atât, e nevoie de o mai mare flexibilitate a condițiilor de acordare a subvențiilor, precum și alte oportunități în ceea ce privește piața de desfacere.

Filă din istoria comunei Birchiș

Acceași căruță a sărăciei

Sfârșitul secolului al XIX-lea și-a lăsat și-arăși amprenta sărăciei în viața multor oameni de pe Valea Mureșului. După cum consemnează preoții în voluminoasa Carte a Bisericii, Mureșul și-a dezlănțuit cu aceeași mânia apele în luna mai, distrugând, ca de atâtea ori, tot ce a găsit în cale. Neîncrezători, în iunie unii și-au încercat norocul semănând porumbul în mărul depus peste vechea arătură. Spre toamnă, imagine de basm. Porumbul se ridicase de trei metri, etalându-și știuletele de peste 30 cm. Marea majoritate a sătenilor, care au avut răbdarea de a ara din nou pământul spre a-l semăna, a trăit o mare deziluzie. Luna octombrie și-a aruncat de timpuriu lințoliul alb al brumei peste țarină. Semănăturile puse mai târziu au fost distruse.

Prima zi de Paști a adus un semn prevestitor de rele. S-a cutremurat pământul! Atât de tare, încât s-au mișcat icoanele de pe pereți în biserică. Câțiva de pe scaune au alunecat în față, cu tendința de a cădea. Cei din picioare au simțit amețeli, clătănându-se. Patru ani în continuare a bătut seceta. Notarul Rambonski, ca și fratele său, șeful poștei, prosperau, rotunjindu-și averile. Au cumpărat pământ și alte bunuri de la cei care își terminaseră ultimele resurse de supraviețuire. Boierul a împrumutat oamenii, ca de atâtea

ori, dar și resursele lui se înjumătățiseră! Seceta și-a înfipt colții de fiară și în animale. De pe fânețele pârjolite nu mai aveai ce cosi. Pe dealuri, ca și pe luncă, în toiul verii atârnav zdrențele gălbui în locul frumozelor straie de verdeață de altădată. Animalele costelive când intrai în grajd te priveau cu ochii mari, umezi, în așteptarea brațului de nutreț. Să le vândă? Dar cine să le cumpere? Nu pentru că erau slabe, ci pentru că tentaculele secetei cuprinsese o mare parte din țară.

În iarna lui 1904, mulți și-au descoperit șoproanele cu acoperișul din paie, pentru supraviețuirea animalelor muribunde. Mivilele de pământ se înmulțeau zilnic în cimitirul animalelor din vârful dealului. Era o imagine de coșmar. Hoiturile erau puse în cocii și care. Pe deal, umbrele animalelor care au mai rămas în viață, încăpățânându-se să mai apuce primăvara.

Iacob bate duba, înștiințând oamenii să sape mai adânc gropile animalelor, pentru că le descoperă și le trag afară câinii. Dealurile erau pline de oase. Câinii se ospătau din belșug.

„Măcar să nu rabde și ei”, gândi în sinea lui Iacob, privind-și gurguiul opincilor roase și pleoștite de atâtea umblet. Și el merge în aceeași căruță a sărăciei cu ceilalți din sat.

Zahărul se scumpește

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

După ce Ucraina a interzis temporar exporturile către România până pe data de 15 septembrie, aceasta nu ar avea suficiente stocuri de zahăr, iar din acest motiv, prețurile la raft vor fi mai mari în viitorul apropiat.

În momentul de față, un kilogram de zahăr costă în jur de 6 lei, iar în perioada următoare, prețul pe kilogram este posibil să ajungă la 8 lei. Pe parcursul unui an de zile, zahărul a suferit o creștere a prețului cu peste 60%. Țara noastră a importat aproximativ 85.000 de tone de zahăr, adică o treime din importurile totale ale UE, din octombrie 2022 până în aprilie 2023.

Potrivit INS, s-au scumpit în medie de 17% în ultimul an și ouăle, cartofii, laptele și pâinea. Totuși, costurile producției s-au mai micșorat, fie că este vorba de grâu, combustibil sau alte mărfuri agricole. Prețurile lor au scăzut cu aproximativ 40% pe piețele internaționale, deși la raft nu se observă acest lucru.

Specialiștii consideră că în perioada următoare este foarte puțin probabil ca prețurile produselor să se ieftinească.

Pagină coordonată de Ramona MIHET

Din tolba cu povești a Festivalului vânătorilor din Bata

„Mă simt fericit în acest loc!”

Pentru întâia dată când am poposit în primitorul parc ce găzduia Festivalului Vânătorilor din Bata, am urmat cu atenție sfaturile colegului meu Vasile Todi: „Să ascuți, să ascuți și iarăși să ascuți!”. Vasile Todi avea dreptate, de multe ori, de foarte multe ori, a asculta este mai important decât a vorbi. Astfel că m-am apropiat de trunchiul uriaș ce ardea la ceasul înserării în mijlocul unui grup de oameni, ascultând:

„Așa-i viața: spumă de apă.” Cel care făcuse constatarea avea părul alb, mustăți de husar și ochii plini de dorință de viață. Să tot fi urcat cu vârsta spre 85 de ani. Citea dintr-o carte parcă și asistența îi sorbea vorbele în tăcere. Așa am procedat și eu. „Oamenii aceștia care se nasc și mor, cine poate cunoaște de unde vin și unde se duc? În acest locaș trecător știu ei pentru cine se trudes și cu ce-și încântă ochii? Nu știi ce se schimbă mai des: stăpânul ori sălaşul lui. Și unul și altul se schimbă și se trec ca și roua pe zorele. Când roua se scutură iar floarea rămâne, dar îndată floarea se veștezește la soarele dimineții. Când floarea se veștezește și rămâne roua; dar n-a trecut ziua și piere și roua.”

Oftând preț de clipire, a continuat: „Vreme de primăveri și toamne au trecut de când am început a înțelege sufletul lucrurilor și am

văzut multe întâmplări ciudate. O țesătură de glicină și o învălitoare de cânepă sunt îndestulătoare ca să-mi ascundă pielea; fructele ajung ca să-mi îndestuleze ființa. Și cum hrană prea multă n-am, mi se pare foarte gustos puținul meu. Asta n-o spun pentru oamenii bogați, ci-mi compar singur trecutul cu prezentul. De când am lepădat lumea și am ieșit din mijlocul ei, nu mai cunosc nici invidie, nici frică. Îmi pun viața mea în mâinile Domnului, fără să-mi mai pese de altceva. Ființa mea o socotesc ca un nour plutitor; n-o mai țin în seamă, dar n-o disprețuiesc. Toată bucuria vieții mele e pe perină, pe care gust un somn ușor; toată nădejdea vieții mele e în frumusețea anotimpurilor. Cele trei lumi, poftele, plăcerile, virtuțile, numai de inimă atârnă. Dacă inima nu-i mulțumită, la ce pot sluji boii, caii și cele

șapte lucruri rare? Palatele, castelele nu pot umplea dorințele noastre. Azi mă simt fericit într-acest loc!”, a mai spus acel povestitor apropiindu-și palmele de lumina focului. Și în tăcerea gânditoare a celor prezenți, m-am ridicat nevăzută de nimeni, purtând cu mine înțelepciunea unei povești dobândită la festivalul pe care oamenii locului și oaspeții îl vor numi mereu așa cum se cuvine: „Festivalul lui badea Ion”!

Inaugurarea Capelei de la Bata

Vremurile pe care le trăim sunt în continuă schimbare, iar noi ca oameni avem calitatea de a ne adapta. Ne place sau nu, ni se impune să-i priveghem pe cei dragi ai noștri, conducându-i pe ultimul drum, la Capela din sat. Astăzi a avut loc recepția lucrărilor de construcție

a primei capele din comuna Bata, cea din Țela. Urmează construcția celei din Bata și Bacău de Mijloc. Vom anunța în curând inaugurarea Capelei din Țela, eveniment care va fi public.

Primar,
ing. Ion MICURESCU

Ruga comunei Bata

În data de 2 iulie, la Bata, în ciuda vremii potrivnice, s-a sărbătorit Ruga Satului. Un eveniment așteptat de săteni, cu participanți din toată comuna și din satele învecinate.

După slujba ținută de către cei patru preoți prezenți la Biserica Ortodoxă din localitate, toți participanții s-au îndreptat către Căminul Cultural, unde a avut loc manifestarea culturală a evenimentului. Domnul primar Ion Micurescu a deschis sărbătoarea printr-un frumos și emoționant mesaj, adresat tuturor celor prezenți, oferind apoi o Diplomă de onoare celui mai fidel fiu al satului, domnul Mihai Victor, un sătean plecat de mulți ani din Bata peste ocean, dar care se întoarce acasă în fiecare vară, fără excepție. Apoi ne-a încântat, parcă mai mult ca niciodată, ansamblul folcloric „Valea Mureșului”, care a reunit dansatorii mari și mici, într-un spectacol minunat. Mulțumim și pe această cale marelui maestru și coregraf Victor Jicherean, pentru că e mereu neobosit și disponibil să transmită cunoștințele sale trupei de dansatori. Mulțumim tuturor celor care, în fiecare an, veniți la Rugă. Vom duce mai departe această frumoasă tradiție, adunându-ne acasă, fiii satului, mai bătrâni și mai tineri. Vom depăna amintiri, vom petrece împreună momente minunate și vom transmite copiilor noștri această importantă valoare: cea a prieteniei și a păstrării tradițiilor peste ani.

Din albumul comunei Bata

Îl felicit pe domnul primar pentru tot ce a construit în acești 15 ani de când conduce comuna!

Prezent la Consiliul de Coordonare Local Bata în prezența domnului subprefect Dorel Sinaci și a peste 120 de membri și simpatizanți PNL, domnul Ionel Bulbuc a plecat plăcut surprins că la Bata „am întâlnit oameni harnici și dedicați frumoasei localități de pe Valea Mureșului, care împreună cu domnul primar Ion Micurescu muncesc pentru o viață mai bună! Îl felicit pe domnul primar pentru tot ce a construit în acești 15 ani de când conduce comuna!”, și-a încheiat domnul Bulbuc aprecierile scrise pe pagina sa de facebook.

Pagină realizată de Carmen Elena APOSTOL

„Cultivăm bunătatea, iertarea, dragostea față de aproape, empatia, calmul, frumosul, faptul că nimeni nu este superior nimănui!”

Prof. Daniela PESECAN - Director al Școlii Gimnaziale Bucovăț

Chiar dacă vacanța școlară și-a intrat de ceva vreme în drepturi, la sugestia domnului primar Gheorghe Pop, am solicitat doamnei director al școlii din localitate un interviu pentru Jurnalul interregional Banatul. Interviul pe care domnia sa, cu multă amabilitate, precum puteți citi, l-a acceptat.

Doamnă director, cum a fost anul școlar 2022-2023 pentru Școala Gimnazială Bucovăț?

Anul școlar 2022-2023 a fost un an foarte bun pentru Școala Gimnazială Bucovăț, deoarece consider că au fost atinse toate țintele propuse. Cu toate că am avut parte și de dificultăți, ne-am străduit să rezolvăm orice problemă apărută. Toți factorii participanți în educația oferită de școala noastră consider că au participat activ și au colaborat eficient.

Legat de activitatea dumneavoastră, pe viitor ce vă doriți?

Îmi doresc ca pe viitor să întărim și mai bine relația școală-familie-comunitate, iar rezultatele acestei strânse cooperări nu vor întârzia să apară în rândul beneficiarilor noștri direcți, elevii.

Doamnă director, a trecut aproape un an de la numirea dumneavoastră în această funcție...

Da, a trecut primul an în care am acceptat provocarea de a conduce această echipă. Sunt mândră de această echipă, pentru că am văzut că împreună putem construi lucruri deosebite pentru copii. Anul acesta școlar a reprezentat un an în care am simțit că am activizat întreaga resursă umană a școlii pentru a decurge un proces educativ profesionist, pentru ca elevii să aibă parte de cea mai bună calitate în învățare.

Ați stabilit și reguli noi, odată cu venirea la conducerea școlii?

Am stabilit reguli împreună, am cultivat respectul reciproc, am desfășurat numeroase și variate activități extracurriculare și extrașcolare pentru a crește atracția pentru școală a elevilor, pentru a rezolva anumite probleme apărute, pentru a crește motivația pentru învățare și, nu în ultimul rând, pentru a crește încrederea în sine în rândul elevilor noștri.

Care era scopul propus?

Domnule Aron, scopul este să creăm caractere puternice, oameni care răzesc și merg înainte cu curaj, oameni care își asumă greșelile și învață din ele, oameni care se iartă pe ei și îi iartă pe ceilalți.

Doamnă director, ce activități aveți în perioada următoare?

În vacanța organizăm două excursii pentru elevii noștri dragi. Și, tot în perioada de vacanță, eu voi lucra la un proiect împotriva abandonului școlar. De asemenea, ne așteptăm să implementăm programul „Școală după Școală” începând cu anul școlar următor, deoarece am făcut demersurile necesare pentru implementare.

Doamnă director, din ce văd, aud și notez din dialogul cu dumneavoastră conduceți o instituție cu frumoase resurse!

Școala noastră oferă toate resursele pentru a dezvolta competențele necesare în societate pentru integrare, dar în afară de acestea ne străduim să creăm oameni, ființe care să ne reprezinte cu onoare oriunde vor fi purtate de destin.

Despre echipa dumneavoastră, în finalul acestei prime părți a dialogului nostru, ce-mi puteți spune?

Îmi consider echipa de milioane, profesionistă, de încredere, cu un spirit de echipă dezvoltat, cu oameni de calitate, buni, care poartă dragoste față de elevii noștri, dar și față de meseria de dascăl, cea mai frumoasă dintre toate.

Elevii?

Elevii școlii noastre au fost ajutați de noi, cadrele didactice, nu doar cu acumulare de cunoștințe, dezvoltare de aptitudini ori formare de atitudini, dar și pentru a se simți oameni valoroși și importanți pentru societate. Cultivăm bunătatea, iertarea, dragostea față de aproape, empatia, calmul, frumosul, faptul că nimeni nu este superior nimănui, suntem ființe cu aceeași valoare, însă ne asumăm consecințele faptelor noastre.

De prin lume adunate...

Autoritățile din New York au găsit o soluție ingenioasă și, în același timp, foarte prietenoasă cu mediul pentru a-și curăța parcurile de buruieni: au înlocuit motocoasele cu capre, care au ca misiune vara aceasta să mănânce buruienile care cresc pe stâncile secțiunii Forever Wild, o zonă naturală protejată și un sanctuar de păsări din Riverside Park, aflat pe malul râului Hudson în Upper West Side din Manhattan.

Potrivit lui Marcus Caceres, care lucrează pentru conservarea acestui parc, scopul campaniei este ca aceste capre să mănânce speciile invazive care cresc în acea zonă în următoarele două luni și jumătate.

„Ne este foarte greu să lucrăm în acel spațiu pentru că este foarte accidentat, sunt mulți copaci doborâți, iederă otrăvitoare și o mulțime de obstacole, ceea ce face foarte greu pentru personalul nostru să lucreze acolo (...) Am improvisat și ne-am gândit să obținem un ajutor suplimentar, de aceea am decis să aducem caprele să ne asiste”, a explicat Caceres reporterilor. El a subliniat că aceasta este, totodată, o modalitate foarte ecologică de curățare a zonei, deoarece este evitată utilizarea pesticidelor.

Vă vine să credeți?

0,5% din compatrioții dețin peste un sfert din totalul depozitelor bancare din România. Dacă ne uităm la distribuția depozitelor din băncile românești, vedem că 0,4% dintre deponenți, adică 59.500 persoane cumulau, la finalul anului trecut o proporție de 26%, respectiv 64,6 mld lei din totalul depozitelor, deținând în medie 1,08 mil lei pe persoană, respectiv echivalentul a 220 mii euro.

La polul opus se situează cei mulți, adică 99,6% din deponenți cu 14,1 mil. persoane care posedă 74% din depozite, suma medie economisită de aceste persoane fiind de 11.000 lei, respectiv echivalentul a numai 2.200 euro. Asta-i țara noastră...

Informații utile

Ce distanță față de zonele cu locuințe trebuie să păstrezi dacă îți construiești o fermă de animale? Legea este foarte clară din acest punct de vedere, iar mulți proprietari nu o cunosc. Cei care vor să pună pe picioare o fermă trebuie să știe că există anumite reglementări care interzic amplasarea fermelor de animale la distanțe mici de zonele locuite. Astfel, între 6-20 de capete, distanța față de locuința a fermei trebuie să fie de 50 m. Depășirea acestui număr duce distanța legală la 100 m. Pentru taurine, distanța poate ajunge și la o jumătate de kilometru. Cea mai mică distanță de păstrat este pentru fermele mici, de 6-50 capete, care e de 50 m. Apoi, între 51-200 capete ajunge la 100 m, între 201-500 capete la 200 m și de peste 500 de capete la 500 m. Cei care au în plan ferme mari de păsări, cu peste 5.000 de capete și complexuri avicole industriale, trebuie să păstreze o distanță de 1.000 de m. Mult mai mici sunt distanțele pentru fermele mai mici: ferme de păsări, între 51-100 de capete: 50 m și între 101-5.000 de capete: 500 m. O distanță de 1,5 km trebuie să aibă în vedere și cei cu ferme mari de porci, de peste 5.000 de capete. Și în cazul acestor animale, distanța scade proporțional cu numărul lor:

Pagină realizată de Mircea Cristian ARON

Reprezentanți diplomatici în vizită la Parcul Regal Săvârșin

Satul Regal și Parcul Săvârșin au primit vizita a patruzeci și șase de diplomați străini și români, aflați într-o vizită în județele Timiș și Sibiu. Printre ei s-au aflat șefii misiunilor diplomatice acreditate la București din Belgia, China, Cuba, Austria, Macedonia de Nord, Congo, Armenia, Muntenegru, Slovenia, Portugalia, Peru, Iordania, Maroc, Georgia, Brazilia, Bangladesh, Ucraina, Siria, Estonia, Irlanda, Croația, Libia, Nigeria, Danemarca și Suedia. Vizita înalților reprezentanți diplomatici a fost organizată de Ministerul Afacerilor Externe pentru facilitarea dialogului direct cu autoritățile locale și cu reprezentanții mediului de afaceri și pentru cunoașterea culturii, tradițiilor și istoriei României.

În vizita pe Domeniul Regal Săvârșin, diplomații au fost însoțiți de doamna Sandra Gătejeanu-Gheorghe, directorul Protocolului Ministerului Afacerilor Externe, și de domnul Radu Ghină, directorul Fundației Colecția Regală.

Din lada cu zestre a liricii bănățene

UMFLĂTURA

Ioan VODICEAN

Vară, cald gi ce astupi,
Doamnie feri să ai suspin,
Moșu Ion lucră la stupi,
Stoarșie mnerea gi magrin¹.

Baba lui, muiere șoadă²,
Viță gi-a lu Onisâie,
Plomageșce-o cocoroadă³,
Geaia friptă în cipsâie⁴.

Gintr-o dată moșu zbiară,
Parc-on șarpe l-o mușcat
Ori l-o prins v-on urs în giară
Ori că trenu' l-o calcat.

„Ioanie, drac să ce potoapă!”
Strigă baba, ... „măi momâie,
O vrei să ma baji în groapă
Să-ț ramân-averea țâie?”

Da' miergând cata stupină,
L-o gasât pa moșu lat,
Că o curvă gi albină
Ginge crez că l-o mușcat?

Baş gi aia șe gi-o vreme,
Moșu nost, sară gi sară,
O mai scoacie gin izmene
Numa' pântru mers afară.

Șî să vaidolea⁵ măi fracie
Gi așa durere marie,
Când pa foale, când pa spacie,
Când sarea iară-n pișioarie.

Vazând baba că nu-i glumă,
O plecat la dispenzari⁶
Inge-ar fi vinit gi-o lună
Unu Costi, sanitari.

L-o gasât, l-o dus acasă,
Numa' pân-o ajiuns iel
La moș Ion i să umflasă
Baș cam cât on dovleșiel

Șî atunci i-o zâs muierea:
„Domnu Costi țucuț gura,
Fi bun ia-i la Ion durerea
Numa' lasă-i umflatura”.

Rubrica bisericii

Cuvinte duhovnicești

Cuviosul Paisie Aghioritul

Când cineva suferă mult pentru păcătoșenia sa sau pentru necunoaștința sa față de Dumnezeu, dar nădăjduiesc mult în El, va primi multă mângâiere dumnezeiască. Nu trebuie să deznădăjduim atunci când ne nevoim și nu vedem nicio sporire, ci o continuă stare pe loc. Noi, oamenii, cu puterile noastre omenești, nu facem decât zerouri, cu toate că unul face mai mult, iar altul mai puțin. Dar, văzând Hristos mica noastră străduință omenească, pune la început unitatea potrivită cu străduința și astfel zerourile noastre capătă valoare și vedem puțină sporire.

Din albumul cu poze al Liceului Tehnologic Regele Mihai I din Săvârșin

Elevii Liceului Tehnologic Regele Mihai I din Săvârșin efectuează stagiul de pregătire practică în Portugalia, prin proiectul Erasmus+.

¹ miere de salcâm; ² femeie dificilă; ³ prepară o prăjitură; ⁴ tigaie; ⁵ se văita; ⁶ dispensar medical

Drumul Vinului pe dealurile Silagiului, o nouă rută turistică în Timiș

O nouă zona viticolă din județul Timiș stârnește tot mai mult interesul specialiștilor în domeniu, dar și al turiștilor. Este vorba despre dealurile Silagiului de la Buziaș.

După ce pe o distanță de doar câțiva kilometri s-au dezvoltat câteva dintre cele mai apreciate crame din Timiș, acum reprezentanții Consiliului Județean vor să modernizeze și drumul care face legătură între orașul Buziaș și localitatea Silagiu.

„Timișenii și turiștii ce vor poposi în județul nostru se vor putea bucura nu doar de un traseu aparte, ci și de infrastructură necesară ce le va facilita această experiență autentică. Modernizarea drumului ce asigură conectivitatea între ieșirea din orașul Buziaș și localitatea Silagiu are ca obiectiv crearea unei rute turistice cu potențial mare de atragere a turiștilor, atât la nivel național, cât și internațional. În curând, ne vom putea relaxa la o plimbare lungă pe jos, cu bicicleta sau cu autoturismul (în zilele ploioase), traversând o zona viticolă pe al cărei traseu se află mai

multe crame deschise publicului și în care se organizează constant evenimente culturale și gastronomice: Crama Aramic, Crama Agape, Crama Dealul Dorului, Crama Domeniile Sera, Crama Varvara, Cramă The-

saursus”, a precizat Alexandru Proteasa, vicepreședintele Consiliului Județean Timiș.

La Buziaș, pe Dealul Silagiului, sunt aproximativ 700 de hectare de teren, dintre care mai mult de trei sferturi de hectare sunt deja cultivate cu viță de vie aflată acum într-

un plin proces de reînnoire.

Drumul Vinului ar urma să aibă aproximativ 10 kilometri și să lege stațiunea Buziaș de localitatea Silagiu. Sectorul de drum ce va fi modernizat este cuprins între drumul județean DJ 572, de la ieșirea din orașul Buziaș și drumul județean DJ 592, în localitatea Silagiu (cu continuitate în județul Caraș-Severin) și poate asigura o lățime a platformei de circa 5 metri.

Pentru a putea reabilita drumul, un prim pas va fi făcut în curând. Urmează să fie votată o hotărâre de Consiliu Județean pentru preluarea tronsonului ce se dorește modernizat. Apoi, în baza unui protocol, va fi preluat și studiul de fezabilitate existent, iar ulterior vor fi realizate restul de proceduri birocratice. Așadar, cel mai curând, lucrurile propriu zise de construire a drumului ar putea începe, cel mai devreme, anul viitor.

Pe acest traseu, administrația locală a orașului Buziaș și-a propus să construiască, cu bani europeni, un amfiteatru, unde vor putea fi organizate manifestări artistice.

Festivalul Veverițelor la Buziaș

La Festivalul Veverițelor de la Buziaș s-a dansat vals, a defilat garda imperială, dar s-a și mâncat pe săturate. Cu această ocazie, a avut loc o paradă a costumelor de epocă, un concert de fanfară și s-a dansat ca pe vremuri, vals. Cei de la Asociația „Eugeniu de Savoya” au oferit, la rândul lor, un spectacol cu salve de tun.

Colonada din Buziaș, pe unde împărăteasa Sissi se plimba alături de suita ei, a fost restaurată cu bani europeni și este un loc perfect pentru petrecerea timpului în aer liber.

Peste 30.000 de sarmale au fost pregătite pentru concursul deja tradițional, câștigat pentru al doilea an la rând de aceeași echipă. Juriul a gustat, a comparat, a analizat și a decis câștigătorii, după cum urmează: Marele Premiu – Doringo Dream Timișoara; Locul I – Berinde Petra Bunătăți românești, Satu Mare; Locul II – Arro Food Expres La Arădeni; Locul III – La Verde Bucătarul Timișoara; Mențiuni: Rebelya Food SRL, Miremar Company Restaurant Nora, SCTB Buziaș Restaurant Parc. Atmosfera a fost întreținută de mai multe ansambluri populare, cu artiști invitați.

Sport

Final de sezon pentru Phoenix Buziaș

Phoenix Buziaș a încheiat sezonul 2022-2023 pe locul al patrulea în play-out-ul din seria a VIII-a a ligii a III-a. Phoenix a terminat sezonul regulat cu 19 puncte, 24 de goluri date și 28 primite. În play-out, formația noastră a luptat de la egal la egal cu rivalii și a terminat sezonul cu 28 de puncte, la 3 puncte distanță de locul al cincilea ocupat de ACB Ineu și la aceeași distanță de poziția a IV-a, ocupată de Avântul Periam.

În ciuda clasării pe acest loc în play-out, Phoenix Buziaș a dat cel mai bun marcator al seriei a VIII-a, pe Claudiu Mățiș, care a înscris de 15 ori. În topul marcătorilor echipei, pe locul al doilea a terminat Daniel Olariu, cu 6 goluri, Marian Musteța și Cristian Pădurariu, cu câte 5.

În atenția proprietarilor de terenuri

Având în vedere Ordonanța de urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului, vă aducem la cunoștință că potrivit art. 94, alin. (1), lit. r), obligativitatea persoanelor fizice și juridice este de a asigura luarea măsurilor de salubritate a terenurilor neocupate productiv sau funcțional, în special a celor situate de-a lungul căilor de comunicație rutiere, feroviare și de navigație. Vă facem cunoscut că reprezentanții Compartimentului Protecția Mediului, împreună cu polițiștii locali din cadrul Serviciului Poliției Locale Buziaș, au în atenție terenurile nesalubritate aflate pe raza orașului Buziaș precum și a localităților aparținătoare, efectuând verificări pe linia depistării de locații neîngrijite, neigienizate și neîmprejmuite. Poliția Locală Buziaș reamintește cetățenilor (atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice) și asociațiilor de proprietari că au obligația de a încheia contract de prestare servicii de salubritate cu operatorul licențiat potrivit Legii nr. 101/2006, și a Hotărârii Consiliului Local Buziaș nr. 38/2017. În caz contrar pot fi aplicate sancțiuni contravenționale, conform prevederilor legale în vigoare.

Pagină coordonată de Ana-Maria LAZĂR

„Rotirea colanelor” la Cramele Recaş

Suntem recunoscători pentru fiecare ocazie în care prietenii de la cluburile Rotary din Timișoara aleg să celebreze aniversări, evenimente și experiențe de succes alături de noi.

De aceea, la finalul lunii iunie, am acceptat cu bucurie să găzduim evenimentul „Rotirea colanelor”: o îmbinare atât de frumoasă între emoție, rezultate pe termen lung, obiective îndeplinite și noi generații pregătite de a duce povestea mai departe.

Vă mulțumim pentru că ne-ați rămas alături!

Sport

A.S. Recaş - F.C. Bazos (3 - 3)

A căzut cortina peste încă un sezon, unul cu bune și cu rele. Un ultim joc împotriva colegilor noștri de la A.S. Recaş. Într-o vreme în care fiecare caută greșeala și vina celui de lângă el, noi încercăm să fie altfel, măcar la sfârșit de săptămână. Încercăm să fim oameni, în primul rând, să fim prieteni, să socializăm, să facem în așa fel încât fotbalul să fie parte din viața noastră, cu plăcere, nu din obligație. A fost un meci bun, un

meci cu multe goluri, un meci în care putea câștiga oricare dintre echipe. Mulțumim gazdelor noastre pentru tot, mulțumim băieților care au reprezentat culorile clubului nostru în acest an competițional, mulțumim sponsorilor și celor ce au fost alături de noi, mulțumim Primăriei Recaş și domnului primar Pavel Teodor pentru sprijinul acordat. Cu siguranță, doar împreună putem fi mai puternici.

F.C. Bazos

Rubrica școlii

Elevi cu care ne mândrim

Felicitări elevelor Liceului Teoretic Recaş, din clasa a XII-a, care au obținut premii la Etapa Națională a olimpiadelor, care a avut loc la Oradea!

CRAIU ANCA - MENȚIUNE la Olimpiada „Cultură și spiritualitate românească” - prof. coordonator Paven Ana & Sîncrăian Ramona;

GOLYA CARMEN - MENȚIUNE la Olimpiada Națională de Religie Catolică - prof. coordonator Pelic Maria.

Sfatul medicului

Alergia la ambrozie: simptome și tratament

Multe persoane consideră primăvara ca fiind sezonul polenului. Există, însă, o plantă care atinge perioada maximă de polenizare în lunile august – septembrie și se întinde până la sfârșitul lui octombrie. Este vorba despre ambrozie – acest tip de polen poate provoca rinita alergică sezonieră, cunoscută și sub denumirea de „febra fânului”.

De obicei, alergiile la polen sunt cauzate de expunerea la polenul de ambrozie pe parcursul mai multor ani (3-4 ani), astfel că simptomele de rinită alergică apar la copii cu vârsta de cel puțin 4-5 ani. Există și cazuri când vârsta de apariție a simptomelor a coborât sub 1 an.

Simptomele alergiei la ambrozie sunt similare cu cele ale alergiei la alte polenuri: strănut; congestie nazală (nas înfundat); rinoree (secreție nazală apoasă); cefalee; ochi iritați; senzație de mâncărime în gât.

Polenul de ambrozie poate, de asemenea, să agraveze simptomele astmului, provocând tuse intensă și respirație șuierătoare (wheezing).

Șocul anafilactic este cea mai severă formă de reacție alergică, cu debut brusc, neașteptat, și tablou clinic deseori dramatic, putând duce la deces prin obstrucția căilor aeriene și colaps vascular ireversibil. Șocul anafilactic reprezintă o urgență medicală.

Mergi la medicul alergolog pentru a afla dacă suferi de alergie la ambrozie. Specialistul poate confirma diagnosticul după ce efectuează un test cutanat. Dacă ai fost diagnosticat cu alergie la ambrozie, începe să iei medicamente cu două săptămâni înainte să înceapă sezonul de polenizare. Cere sfatul medicului despre momentul potrivit pentru a lua medicamentele.

Curiozități bahice

- În Grecia antică, vinul era considerat mai sănătos decât apa, iar efectul său antibacterian nu era pus la îndoială;
- Vinul a câștigat popularitatea și s-a răspândit datorită simplității de preparare;
- Cel mai mare consumator mondial de vin roșu este China, dar pe cap de locuitor întâietatea o deține o țară foarte mică, Vaticanul, cu 74 de litri pe cap de locuitor pe an;
- Mirosurile vinurilor tinere se numesc arome, iar ale celor mature, care oferă un iz mai înțepător, se numesc buchete;
- Cea mai veche sticlă de vin din lume este într-un muzeu – datează din anul 325 și a fost găsită în Germania;
- Există oameni cărora le este frică de vin. Această temere se numește oenofobie;
- Femeilor din antichitate le era interzis să bea vin. Dacă erau prinse, soților le era permis să divorțeze sau să le pedepsească;
- Cu cât este mai vechi, vinul alb se închide la culoare, iar vinul roșu capătă o culoare mai deschisă;
- Cuvântul „vin” este menționat în biblie de 521 de ori;
- „Viața” vinului începe în momentul în care a părăsit butoiul. Iată regulile de bază pentru depozitarea vinului: temperatura, umiditatea aerului, lumina și liniștea.

Pagină realizată de Silviu LAZĂR

„Activitatea desfășurată în cadrul asociației se face pe bază de voluntariat, în timpul liber al fiecărui membru, iar faptul că nimeni nu achită nicio cotizație ne oferă o oarecare unicitate și o bună înțelegere!”

Luchian SAVU - Vicepreședinte de Timiș al Asociației Primarilor din Banatul Istoric

Zi de vară frumoasă, zi în care, chiar dacă jurnalul nostru intrase de mult la tipar pentru luna iulie, eu tot Zam ținut să-l întreb pe domnul Luchian Savu despre semnificația acestei date calendaristice.

Domnule vicepreședinte, chiar dacă dialogul nostru va apărea la începutul lunii august, nu pot trece peste acest moment pentru care, din câte știu, aveți un sentiment aparte.

Este adevărat, în această zi, drapelul național este arborat în mod solemn și omagiat în toată țara. Nu este o simplă ceremonie, ci este dovada respectului nostru pentru drapelul națiunii române, pentru istoria, pentru cultura și tradițiile noastre. Suntem datori, așa cum am mai spus, să ne îndeplinim datoria de buni cetățeni, să cinștim valorile pentru care au luptat strămoșii noștri și să ne păstrăm independența și suveranitatea statului.

Aveți un mesaj în această zi, pentru cititorii noștri?

Desigur, doresc tuturor cititorilor Jurnalului interregional Banatul precum și consătenilor mei dragi, ca sentimentul de mândrie pe care îl trăim în asemenea clipe să fie purtat în inimă mereu și prețutindeni, la fel ca și dragostea față de patrie. Și spun acest lucru cu convingerea că nouă, celor de azi, ne revine îndatorirea să însuflăm generațiilor viitoare respectul și iubirea față de simbolurile naționale.

Vă aflați la nivel de administrație desigur, în pregătirea unui eveniment aparte, îmi puteți oferi câteva detalii privind această manifestare?

Bănuiesc că faceți trimitere la „Countryside Party”.

Exact!

Este un eveniment aflat la prima ediție, în cadrul căruia a fost pregătit un campionat de minifotbal, precum și de o reprezentație Zumba.

Ce pregățiți pentru Asociația Primarilor din Banatul istoric, al cărei vicepreședinte sunteți?

În ce privește Asociația Primarilor din Banatul istoric, acolo oricât ar părea de ciudat este mai mult de lucru decât s-ar putea crede și asta, în principal, datorită faptului că toată activitatea desfășurată în cadrul asociației se face pe bază de voluntariat, în timpul liber al fiecărui membru, iar faptul că nimeni nu achită nicio cotizație, ne oferă o oarecare unicitate și o bună înțelegere.

Domnule Savu, vă mulțumesc pentru acest scurt dialog!

Cu multă plăcere!

Lumea pe scurt

Nerecunoscătorul Zelenski

Secretarul britanic al apărării, Ben Wallace, a sugerat că Ucraina ar trebui să pună mai mult accent pe recunoștința către Occident pentru asistența acordată, după ce Volodimir Zelenski s-a arătat nemulțumit pentru că țării sale nu i s-a dat un calendar ferm pentru aderarea la NATO, relatează The Guardian.

„Fie că ne place sau nu, oamenii ar vrea să vadă un pic de recunoștință”, a spus Wallace la un briefing de presă la Vilnius, atunci când a fost întrebat despre comentariile președintelui ucrainean, care a spus ar fi „absurd” ca Kievului să i se spună că este binevenit în NATO, fără a i se da o perspectivă clară de aderare.

Zelenski și-a mai îndulcit tonul și a spus că este „de înțeles că Ucraina nu se poate alătura NATO atunci când este război”, dar ar fi fost ideal dacă ar fi existat o invitație pentru Kiev de a se alătura Alianței.

Secretarul britanic Ben Wallace a dezvăluit că a mers în Ucraina anul trecut și a primit „o listă de cumpărături” cu arme. „Știi, nu suntem Amazon”, a spus el. „Le-am spus asta anul trecut, când am condus 11 ore până acolo, pentru a primi o listă”, a mărturisit el.

Atleta politici

Cred că e final de carieră politică. Nu doar adio primărie generală, ci foarte probabil chiar adio guvern, consideră Bogdan Tiberiu Iacob, într-un articol-opinie despre Gabriela Firea, publicat în Active News.

Imagine de familistă, de femeie profund credincioasă, atent întreținute în timp. Primar general atent la problemele tinerelor familii. Subvenții pentru fertilizări in vitro șamd. Pensionari trimiși în vacanțe pe banii primăriei. Icoane peste tot, cruci, rugăciuni. Pioșenie. Valori familiale. Ministru al Familiei. Posibil viitor primar general. Sau poate nu! Căci aflăm chestii fierbinți. Care vin lanț. Suspect de „lanț”!

Mai întâi, e traficantă de copii, face o lege care va destrăma familiile. Plouă cu acuzații. Curios, pare incapabilă să se apere, să-și susțină proiectul de lege. Care nu are nicio legătură cu ce se aruncă în spațiul public. Mai apoi, e terminatoare de bătrâni din aziluri ilfovene. Prin oamenii ei de suflet, dar fără suflet. Curios, iarăși pare incapabilă să se apere de dezvăluirile care vin avalanșă. E groasă, dacă ditamai DIICOT s-a ocupat de pampersii seniorilor.

Cred că e final de carieră politică. Nu doar adio primărie generală, ci foarte probabil chiar adio guvern. Adio PSD București. Singura curiozitate: o să aflăm, precum în cazul lui Vadim, că nici măcar ortodoxă nu e, ci pocăită? Ca să fie execuția completă, nu de alta...

De pe la noi...

În excelentul editorial „Prescrierea – un colac de salvare pentru marii bandiți”, maestrul Cornel Nisurescu conchide: „Marii infractori au rămas cu banii! Cu aplicarea prescripției în dosarul finanțării campaniei electorale din 2009.

Prescrierea faptelor figurează în toate Codurile de procedură penală. La noi, cu prescripția specială, s-a lungit termenul de cercetare și judecată pentru a lăsa loc tergiversării și târguielii. Și, când fraudele cele mai complicate, favoriții și marile afaceri s-au apropiat de o sentință definitivă, prescripția specială a fost trântită și vedetele marilor fraude au scăpat cu prescrierea. Simplu ca bună ziua! Putem zice că Traian Băsescu și-a salvat fiica, prin intermediul căreia și-a învârtit câteva afaceri importante. Putem zice că și Elena Udrea a scăpat de o altă pedeapsă, în ciuda faptului că a rămas să deconteze măcar o parte din marile aiureli și învârteli de bani și proprietăți din mandatele lui Traian Băsescu.

Juridic vorbind, marile devalizări sunt îngropate definitiv, ca și decembrie 1989, ca și mineriadele, ca și marile falimente de bănci și rafinării.

Se mai pot scrie cărți de memorii, romane și povești de spus copiilor înainte de culcare. Și gata. Ei și-au făcut plinul, iar cei mulți n-au decât să încerce, încă o dată, să pună de o țară mai bună și mai dreaptă.”

Caricaturi inspirate

Pagină realizată de Andrei Horațiu CIPRIAN

„La sfârșitul lunii septembrie sperăm să fie gata piața modernă de la Checea!”

Ion BREJE - Viceprimar al comunei Checea, cu atribuții de primar

Orice întâlnire cu domnul Ion Breje mă pune într-o ușoară încurcătură, aceea că trebuie mereu să mă conformez unei ciudate cutume și să mă adresez cu titlatura de viceprimar cu atribuții de primar. Ciudate formule mai găsesc și legiuitorii acestei țări! În adevăr, omul muncește ca un primar în toată regula și, de multe ori, mai mult decât i-ar cere funcția. Astfel că eu îi voi spune, fără a supăra pe nimeni, „domnule primar“.

Domnule primar Ion Breje...

Viceprimar cu atribuții de primar, așa este corect!

Este așa de lungă această titlatură încât eu tot primar vă spun. Deci, domnule primar, cum au fost primele șapte luni ale anului 2023 pentru primăria din Checea?

Doamnă Florentina, evident că mai sunt și nemulțumiri, dar în principiu, eu zic că au fost șase luni mulțumitoare. A fost jumate de an cu rezultate bune, așa putea spune. Să dea Dumnezeu să fie tot așa bine în continuare sau chiar mai bine.

Ce v-a mulțumit cel mai mult în aceste luni de zile?

Cel mai mult m-a mulțumit faptul că am fost la București la Ministerul Dezvoltării, cu proiectul privind piste de biciclete și avem garanția că vom reuși să implementăm acest proiect pentru care am primit finanțare și, evident, să-l și finalizăm anul acesta, fiindcă am primit două milioane de lei. Dacă Uniunea Europeană tot dă bani pentru aceste piste, de ce să nu îi atragem și să și facem aceste drumuri foarte necesare bicicliștilor.

Unde se vor construi aceste piste pentru bicicliști, mai exact pe care străzi ale comunei?

Pistele vor fi construite pe două străzi mai largi, am ales două artere unde să fie spațiu, să nu fim nevoiți să lărgim noi străzile, să tăiem pomi sau alte instalații. Va fi un circuit de la intrare în localitate cu o întoarcere.

Ele leagă un loc anume din comună?

Pistele fac o legătură cu centrul civic al comunei Checea. Chiar am fost foarte încântat de acest proiect când l-am semnat. Este clar o necesitate în comună. Va ușura circulația.

Când vedeți finalizată documentația?

Până în septembrie trebuie să fie toată documentația finalizată, după aceea vom începe să construim aceste piste, să le amenajăm.

Domnule primar, haideți să vorbim și de reversul medaliei: ce vă nemulțumește în aceste șase luni ale anului 2023?

Doamnă Florentina, sincer mă nemulțumește faptul că nu am bani mai mulți să pot face mai multe proiecte în folosul comunității. Asta mă nemulțumește!

Bani, mai mulți bani! De ce ați avea nevoie de mai mulți bani? E o întrebare provocatoare!

Ei, doamnă Florentina, câte nu aş putea să fac eu pentru oamenii comunei mele, dacă aş avea bani mai mulți. Vă dați seama câte pro-

iecte aş putea dezvolta? În primul rând, aş finaliza mai repede ceea ce doresc de mult consătenii mei, o piață agroalimentară în comună. La începutul anului am bugetat bani pe acest proiect și sper, acum, ca în maxim trei luni să o dau în folosință.

Terenul necesar există?

Terenul e deja împrejmuțit este aplicat un strat de piatră, o să mai fie aplicat un strat de beton și apoi un pavaj deasupra. După aceea piața va fi dotată cu echipamentele necesare: mese, instalație electrică, instalații sanitare și de apă și canal, grup sanitar, tot ceea ce e nevoie ca o piață să funcționeze civilizată. Deja iluminatul este rezolvat, rețeaua electrică este funcțională. Urmează celelalte facilități.

De ce considerați că este nevoie de o asemenea piață în Checea?

Doamnă, în primul rând vreau să vă spun că, dacă tot vreau să fac o piață, atunci vreau să iasă ceva ca la carte și să reziste mulți ani. Este nevoie de o piață modernă în localitatea noastră.

De ce?

Fiindcă noi ne fălim, pe bună dreptate, că avem mulți producători locali, pe toate produsele și ei chiar au nevoie de un loc unde să își valorifice aceste produse agroalimentare și de uz. Toți mă întrebă când mă întâlnesc cu ei: când e gata piața, când e gata piața? Eu le spun că o vom finaliza cât putem de repede. Multă lume, doamnă Florentina, s-a axat în comuna Checea pe legumicultură. Avem mulți producători de legume în comună.

Ce produc mai des?

Produc roșii, castraveți, ardei, cartofi, vinete, varză, de toate legumele. Decât să meargă în Lugoj sau în Timișoara să le valorifice, le creăm condiții aici, în comună. Noi avem și o pagină pe facebook de promovare a acestor producători, pagina coordonată de Primăria comunei Checea și de încă două primării. Chiar sâmbătă a venit un cetățean la mine și m-a întrebat dacă pot să fac niște poze la produsele lui și să le promovăm pe această pagină de facebook. Are o livadă și a început să se coacă caisele și vrea să le poată vinde mai ușor. Omul vrea promovare și m-a întrebat când finalizez piața, să poată veni cu produsele acolo, să le vândă. I-am spus că în maximum două-trei luni.

Deci...

Deci pe la sfârșitul lunii septembrie sperăm să fie gata piața modernă de la Checea.

Sunt mândru de copiii și tinerii comunei mele. Felicitări instructorilor și părinților!

La mijlocul lunii trecute, la Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș, s-au acordat premiile din cadrul Festivalului Lada cu Zestre, ediția a XVI-a 2023. Comuna Checea a obținut 16 medalii de locul I, II și III și 40 de diplome - de loc I, II, III, la care se adaugă mențiuni și diplome de participare.

Cu acest prilej, domnul Ion Breje, primarul comunei Checea ne-a spus: „Sunt mândru de copiii și tinerii comunei mele. Felicitări instructorilor și părinților!”

Ion BREJE

Vă amintiți de cele șapte minuni ale comunismului?

1. Toată lumea avea de lucru.
2. Deși toată lumea avea de lucru, nimeni nu muncea.
3. Deși nimeni nu muncea, planul se făcea peste 100%.
4. Deși planul se făcea peste 100%, nu puteai cumpăra nimic.
5. Deși nu găseai nimic de cumpărat, toată lumea avea de toate.
6. Deși toată lumea avea de toate, toți furau.
7. Deși toți furau, niciodată nu lipsea nimic.

Pagină coordonată de
Florentina Violeta NISTRU

„La o asemenea sărbătoare, care ne aduce aminte de trecutul nostru, copiii și tinerii comunei ne fac să privim spre viitor cu încredere!”

Gabriel FAUR - Primar al comunei Bârzava

În drumul meu spre frumoasa comună Bârzava, mă gândeam că ziua comunei Bârzava coincide cu Sărbătoarea Sânzienelor, așa că Primăria, împreună cu Consiliul Local au organizat o frumoasă petrecere, la care au participat sute, dacă nu chiar mii de persoane. E bine de reținut că Sânzienele sau Drăgaica reprezintă o sărbătoare populară românească, în jurul căreia au luat naștere cele mai numeroase superstiții, dar și obiceiuri populare. Sărbătorită în fiecare an pe data de 24 iunie, atunci când în calendarul ortodox este marcată și Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, sărbătoarea este denumită în Ardeal Sânziene, în timp ce în Muntenia și Oltenia, sărbătoarea se numește Drăgaică. Anterioră creștinismului, această sărbătoare a existat și există sub diferite nume și tradiții în întreaga lume.

Prezent în mijlocul consătenilor săi și a oaspeților, edilul comunei, domnul Gabriel Faur, a ținut să sublinieze faptul că „Sărbătoarea la care participăm astăzi, onorată și de un număr mare de oaspeți, este pentru toți locuitorii comunei noastre. În fapt, este ziua lor, a acestor oameni minunați pe care îi vedeți aici, oameni care muncesc din greu, dar știu și să se simtă bine.”

Dorind să aflăm de la domnul primar dacă în astfel de momente gândul se îndreaptă și spre cei de departe, domnul Gabriel Faur a conchis: „Ne gândim, desigur, și la cei de departe sau la cei care din diferite motive nu au reușit să ajungă la sărbătoarea comunei și, tocmai pentru că ne gândim la ei, tuturor le spunem din suflet: La mulți și binecuvântați ani!”

Întrebându-l, în scurtul dialog, ce amintiri îi sunt aproape la o astfel de zi, domnia sa mi-a spus: „Doamnă Beatrice, vorbim într-o astfel de zi de o sărbătoare care, așa cum este firesc, ne aduce aminte de datinile trecutului nostru, de înaintașii noștri de la care am moștenit aceste obiceiuri, obiceiuri care, prin acești copii și tineri minunați, se află pe mâini bune, ceea ce ne face să privim spre viitor cu încredere”.

Evenimentul s-a desfășurat atât în curtea primăriei, cât și în centrul comunei, unde au fost instalate tarabe cu mâncare, jucării, dulciuri, sucuri, tobogane și multe, multe altele. Dar, mai bine să lăsăm imaginile să vorbească...

Pagină realizată de Beatrice PĂSĂRICĂ

„Oamenii nu m-au votat să stau în concediu medical!”

Ioan Gheorghe MUNTEANU - Primar al comunei Liebling

Descopăr, spunea fondatorul psihologiei analitice, „că toate gândurile mele se rotesc în jurul lui Dumnezeu, precum planetele în jurul Soarelui, fiind, ca și acestea, atrase în mod irezistibil de el. Simt, continua Jung, că aș comite cel mai mare păcat dacă aș opune rezistență acestei forțe“. Într-o scrisoare din 1947, el definea viața drept „o scurtă pauză între două mari mistere, care, de fapt, sînt unul și același lucru”. Cât despre ceea ce ne așteaptă după moarte, considera că este cu neputință să obținem informații pe cale rațională, ci numai prin intermediul miturilor, al inconștientului și al viselor. Afirmă mereu că omul ar trebui să facă tot ce-i stă în putință pentru a-și forma o concepție despre viața de după moarte, a nu face nimic în acest sens, fiind o pierdere vitală. Da, în așteptarea orei stabilită pentru interviu cu edilul comunei Liebling, m-am gândit destul de mult la ilustrul psiholog și psihiatru elvețian.

Domnule primar, bucurându-mă că vă regălesc restabilit după acel cutremur dezlănțuit împotriva sănătății dumneavoastră, vă întreb dacă nu ați mai fi putut beneficia de concediu medical?

Domnule Apostol, pe mine oamenii nu m-au votat să stau în concediu medical.

Este adevărat, dar și problema sănătății trebuie rezolvată într-un fel.

Mi s-a spus de către cadrele medicale care m-au îngrijit și cărora și pe această cale doresc să le aduc mulțumiri, mi s-a spus, cum spuneam, că problema sănătății mele, mai bine zis a bolii mele este strâns legată de muncă, mai exact de muncă prea multă.

Carevasăzică, de muncă în exces!

Cu cuvinte mai alese așa e, cum spui dumneata. Dar, vezi domnule Apostol, eu de mic copil am fost învățat cu munca, cu truda unelor, am fost fecior de paure, cum se spune la noi, în Banat, cu pământ, cu animale, cu muncă, domnule, cu multă muncă.

Uneori cu prea multă muncă!

Domnule Apostol, eu așa am fost crescut de părinții mei, cu crezul că rânduiala dumnezeiească cere ca noi să ne ostenim orânduindu-ne traiul și mersul prielnic al treburilor noastre, iar reușită să așteptăm numai de la binecuvântarea lui Dumnezeu. Dar, Dumnezeu nu ne va ajuta dacă nu ne vom osteni, însă nici osteneala noastră, în sine, nu duce la sfârșitul cel dorit, dacă nu se va pogori la ea ajutorul cel preafinal și, mai ales, dacă osteneala aceasta nu va fi după Dumnezeu.

Am aflat că acordați o atenție aparte activităților sportive din comună. De unde vine această apropiere de sport?

Fac parte dintre oamenii care au practicat în tinerețe cu precădere această ramură sportivă numită fotbal. Dealtfel, toți cei crescuți la țară am bătut mingea pe izlazul satului unde am copilărit.

Care este statutul, ca să spun astfel al echipei de fotbal din comuna dumneavoastră?

Domnule Apostol, Clubului Sportiv Comunal Liebling este o structură sportivă de interes local cu personalitate juridică, de drept public, înființat ca instituție publică în subordinea Consiliului Local al comunei Liebling.

Domnule primar, ce populație are comuna dumneavoastră?

Lieblingul are azi peste 4.000 de locuitori și mai mult de 1100 de gospodării.

Școli?

Avem trei școli și tot atâtea grădinițe.

Care este proiectul de investiții căruia i-ați acordat un interes aparte?

Fără îndoială, cel privind extinderea rețelei de canalizare menajeră. Asta și pentru că reprezintă un proiect de mare anvergură și importanță. Sigur, nu uit să evidențiez nici proiectul privind modernizarea străzilor în comuna noastră, un alt proiect de importanță majoră, precum și proiectele destinate atragerii de fonduri, atât naționale cât și europene.

Sfaturi utile

Cum poți să eviți cozile din aeroporturi?

Cele mai bune sfaturi vin de la cunoscători. Thomas Lo Sciuto, operator de bagaje pe un aeroport american, are câteva sfaturi pentru a evita cozile din aeroporturi. Prima soluție ar fi să fii ultimul care predă bagajele de cală. Teoretic, ceea ce se încarcă la sfârșit, este descărcat primul.

O altă soluție ar fi să-ți predai bagajele la poarta de îmbarcare. S-ar putea să plătești o taxă și să ai parte de un control suplimentar, dar va fi plasat lângă ușa de acces. Sau ai putea să ceri un sticker cu inscripția „fragil”, ceea ce face să fie încărcat la sfârșit și descărcat primul.

Rubrica elevilor

Cartea pentru vacanță

Dragi elevi ai comunei Liebling, a fost odată... o carte. Dar nu una oarecare. A fost odată... una dintre cele mai citite cărți din lume: o poveste care a făcut milioane de copii și de oameni mari din întreaga lume să viseze, să zâmbească, să plângă. Este povestea unui adult care-și întâlnește copilul din sine sub înfățișarea micului prinț.

Plecat de pe asteroidul său ca să descopere lumea, un băiețel vizitează mai multe planete, unde, într-o serie de întâlniri extraordinare, i se revelează tot felul de ciudățenii ale adulților, culminând cu aventurile pe planeta Pământ.

Votată cea mai bună carte a secolului al XX-lea în Franța, „Micul prinț” este cea mai tradusă carte din lume după textele religioase și una dintre cele mai bine vândute cărți publicate vreodată:

- 300 de traduceri oficiale (inclusiv în Braille);
- 2 milioane de cărți vândute anual în toată lumea;
- 400 de milioane de cititori.

Lectură plăcută!

Vă vine să credeți?

Tinerete, tinerete...

Teama de moarte face ca în Statele Unite clinicile de longevitate să profite de obsesia americanilor de a trăi mai mult și le sapă adânc în conturi. Clienții plătesc până la 100.000 de dolari pe an pentru tratamente, care, de multe ori, sunt neconfirmate științific.

Printre tratamente se numără testarea vârstei biologice, depistarea precoce a cancerului, terapii cu celule stem și întinerirea părului.

Dar, după cum ne asigură și milionarul Bryan Johnson, „nu orice funcționează”, el și-a propus să inverseze îmbătrânirea constatând cu tristețe că degeaba cheltuie 2 milioane de dolari pe an pentru asta.

În aprilie, milionarul a început un tratament cu plasmă donată de adolescenți, printre care și fiul său. Rețeta era de un litru pe lună timp de 6 luni. Deși medicii îl asigurau că la 45 de ani, are inima unui om de 37 de ani și plămâni unui tânăr de 18 ani, după 3 luni a oprit tratamentul pentru că nu a observat niciun beneficiu.

Pagină coordonată de Ciprian Octavian APOSTOL

Un nou proiect - Școală Verde

Primăria Sâandrei are în vedere un nou proiect pe fonduri europene, proiect ce îi vizează direct pe elevii comunei și anume o Școală Verde.

„Primăria comunei Sâandrei în colaborare cu Școala Gimnazială Sâandrei va depune până la sfârșitul lunii iulie 2023 proiectul pe fonduri europene pentru un corp nou de Școală Verde.

Menționez că proiectul cuprinde atât pompe de căldură, cât și panouri fotovoltaice”, a declarat domnul Claudiu Coman, primarul comunei Sâandrei.

Premii pentru elevii Școlii Gimnaziale Sâandrei

Primăria și Consiliul Local Sâandrei în colaborare cu Școala Gimnazială Sâandrei își onorează premianții și în acest an.

Timp de șapte zile, 63 de premianți au plecat în tabără la mare, toate cheltuielile fiind suportate de către Primăria comunei Sâandrei.

Tot în colaborare cu Școala Gimnazială Sâandrei, s-a câștigat un proiect pe fonduri europene de 300 mii euro, bani din care se vor moderniza toate sălile de clase, atât la școală, cât și la grădiniță (mobiliu nou, table digitale, calculatoare, imprimante etc.).

„Dragi copiii, felicitări pentru rezultatele obținute și vă doresc o vacanță plăcută!”, a spus edilul comunei.

Rubrica bisericii

Parohia Ortodoxă Sâandrei

În luna iunie, cu ajutorul lui Dumnezeu și cu sprijinul financiar al Primăriei Sâandrei, un grup de credincioși ai Parohiei Ortodoxe Sâandrei au vizitat și s-au rugat la mormântul părintelui Arsenie Boca de la Mănăstirea Prislop și în biserica Mănăstirii Românești.

A fost o zi binecuvântată, în care harul Duhului Sfânt le-a fost alături și i-a unit în rugăciune spre slava Sfintei Treimi!

Grădina de legume

Legumele care pot fi plantate în luna august

Roșiile mai pot fi plantate în august, dar nu în spațiu deschis întrucât perioada de vegetație se va întinde până când afară va fi prea frig pentru coacerea tomatelor. Răsadurile de roșii pot fi plantate în august dacă aveți un spațiu protejat, un solar sau seră. Luați în calcul, însă, să puteți încălzi spațiul protejat dacă cultura va fi surprinsă de înghețurile de iarnă sau chiar toamnă.

Fasolea. Dacă vă grăbiți și înființați cultura de fasole chiar la începutul lunii august aveți toate șansele să culegeți păstăile de fasole în toamnă. Pentru o cultură uniformă și ca să vă asigurați că seceta nu afectează boabele, ideal este să înființați cultura din răsaduri obținute anterior în spații protejate.

Ridichea neagră. O rădăcinoasă ce poate fi semănată în august este ridichea neagră. Semințele încep germinarea când în sol se înregistrează o temperatură de circa 5 grade Celsius și au nevoie de aproximativ o lună pentru a germina. La temperaturi de 15-20 de grade Celsius, germinarea este mai rapidă. Atenție, însă! Ridichea neagră nu rezistă la temperaturi mai mici de 10 grade Celsius și mai mari de 37 de grade Celsius. Recoltarea se face de regulă la circa 3-4 luni de la răsărire, interval ce corespunde calendaristic cu lunile octombrie și noiembrie.

Rubrica școlii

Elevi cu care ne mândrim

Elevul Cozma Eduard, de la Școala Gimnazială Sâandrei, a obținut locul I la concursul județean de fizică „Impuls Perpetuum”.

Felicitări Eduard, recunoștință domnului profesor Olariu Ovidiu!

Pagină realizată de Ana-Maria LAZĂR

Fruștucul din Deta - la Izbiște

Sâmbătă, 03.06.2023, Centrul Cultural Deta a răspuns invitației făcute de omologii sârbi, participând la cea de-a V-a ediție a festivalului “Banatski Frustuk” - Fruștucul bănățean din localitatea Izbiște.

Delegația orașului s-a remarcat prin

diversitate culturală, având în vedere că participanții au reprezentat diferite etnii prezente în această zonă: doamna Avramuț Letitia, doamna Pițu Codruța și doamna Stanciu Clara - etnia maghiara, doamna Avram Svetlana - etnia sârbă, domnișoara Beatrice Amurarița - etnia bulgară. Acestea au pregătit un mic dejun multicultural, după rețete vechi și autentice, moștenite de la înaintașii lor. Bucatele au fost eta-

late pe două standuri, acestea fiind atracția principală a vizitatorilor festivalului.

Fruștucul reprezentanților orașului Deta a fost apreciat de juriu, obținând locul al II-lea în această competiție culinară.

Felicitări tuturor!

Olimpiada multiculturalității - în Deta

Vineri, 23.06.2023 a avut loc în Deta Olimpiada multiculturalității, cu sprijinul Consiliului Local Deta, al Primăriei Deta, prin intermediul domnului primar Petru Roman și al domnului viceprimar Radu Rotar. Astfel, nouă echipe au fost testate în diferite probe precum cultură generală, îndemânare, memorie, probe fizice, parcurgând chiar și un tur al orașului.

Unul dintre cele mai apreciate și originale momente a fost constituit de opririle pentru selfie. Echipele au fost repartizate pe zone bine stabilite, cu însemnătate istorică, socială sau culturală pentru orașul Deta. În aceste locații, participanții au realizat câte un selfie de grup, astfel încât să demonstreze că au parcurs traseul corect.

Toate echipele s-au remarcat datorită abilităților dovedite, bucurându-se de timpul petrecut alături de prieteni, împărtășind cunoștințele lor și trăind momente de neuitat în oraș.

Amintiri de vară

„O, dar păzitul pepenilor ce frumoase amintiri îmi răscolește! La lucratul și întreținerea culturilor nu prea ne îmbulzeam noi, copiii, dar, în plină vară, când galbenul pepenilor îți stârnea pofta unei felii aromatice și gustoase, iar verdele dungat al lubenițelor ascundea miezul zemos și zaharos cu care ne mânjeam până la urechi, atunci mergeam fără prea multe invitații la câmpul peste care plutea boarea parfumului natural. Cu păzitul lor, noi eram nădejdea. Dar iarăși stau și mă socotesc că, de fapt, cine să fure [...] Fiecare avea bostani de toate soiurile. Nu ne furam, ci ne dădeam unul altuia din aceste bunătați lăsate pe pământ. Unii aveau cartofi, ceapă, pomi fructiferi pe toată întinderea [...] Un adevărat spectacol se săvârșea în inima câmpului. [...].

Frumusețea și ineditul erau încununate de momentele când un acordeonist ne cânta, iar noi, băieți și fete, singuri cu luna, ne dezlănțuiam în vârtoarea jocului popular. Acum era debutul în ale voiniciei, acum mija adolescența în noi, acum a fost botezul de foc al copilului care, cu emoție, privea pe furiș o fată, zâmbindu-i șăgalnic. Închipuiește-ți, cititorule, ce rai al copilăriei era acolo, în oaza aceea de lume și de verdeață...”

(Ioșif Marius Circa, Cugetări Foarte Târzii)

Ortografia actuală

Conform Dicționarului Ortografic, Ortoepic și Morfologic al Limbii Române, apărut în 2021, scriem dublu „n” în cuvintele derivate cu prefix sau compuse cu prefixoid: innavigabil, innora, înnoi, innoda, innopta etc.

Se scriu cu un singur „n” cuvinte ca îneca, înota, unde „în” nu este prefix și înăbuși, înăclăi, înăduși, în care nu se mai recunoaște faptul că au fost formate cu prefixul „în-” de la năbuși, năclăi, năduși, actualmente ieșite din uz.

Pagină realizată de prof. Luminița EFTENIE

„Îmi doresc să petrec cât mai mult timp cu cetățenii comunei, să comunicăm direct, dar, din păcate, atâtea probleme ne aleargă pe toți...!”

Ionel BERARI - Primar al comunei Petriș

Se spune că viața este trecătoare, dar sufletul este veșnic, sufletul este nemuritor. Vizitând Petrișul, confirm că sufletul satului românesc nu a murit, el trăiește încă prin generații, din suflet în suflet de om, găsindu-și sălaș în inima și mintea celor care își au rădăcinile în el. „Suntem și vom fi totdeauna neam de țărani. De aceea, destinul nostru ca neam, ca putere culturală, atârnă de cantitatea de aur curat ce se află în sufletul țaranului – creatorul și păstrătorul culturii populare, centru generator, binecuvântat și rodnic”, spunea Blaga. Satul românesc, pe parcursul mai multor secole, ne apare ca un univers în sine, același în timp și spațiu. Nicio lege din afară, atâta timp cât a fost considerat drept unicul rezervor spiritual al societății, nu i-a putut afecta destinul pentru că avea și are obiceiuri, tradiții, stil propriu de gândire pentru orice aspect al existenței. Satul a constituit baza

etnogenezei neamului și a devenit de secole o formă de organizare administrativă și de existență socioculturală. Într-un astfel de spațiu paradisiac am stat de vorbă cu interlocutorul meu.

Domnule primar, acum că a trecut și pandemia și există libertate, aveți multe proiecte pe cultură în organizare?

Da, e adevărat, avem acum libertatea de a organiza manifestări culturale și chiar organizăm evenimente deosebite. Demn de reținut este faptul că la noi în comuna s-a născut celebrul Sabin Drăgoi. De aceea în ziua de 16 august, avem un spectacol susținut de un cvartet de coarde, care va veni din București și va susține un recital la Petriș, la Căminul Cultural. Vor cânta numai creații ale maestrului Sabin Drăgoi. Asta fără a uita de Ruga Petrișului petrecută în zilele de 22-23 iulie. Eveniment ce a avut și momente sportive și culturale printre care și un campionat de fotbal, spectacol pentru copii, iar duminică un spectacol folcloric cu ansambluri de dansuri din Ardeal și din Banat și multe activități cu copii. Inclusiv un atelier de pictură pentru cei mici care la final au avut posibilitatea să ia acasă ce au realizat.

Pentru că jurnalul nostru apare cu consecvență, la începutul fiecărei luni, vom ilustra aceste evenimente în numerele viitoare.

Vă mulțumesc! E important ca oamenii comunei, indiferent de vârstă, să se regăsească în paginile sale. Asta cu atât mai mult cu cât presa tipărită are tot mai puține titluri în țara asta.

Un alt eveniment?

Un alt eveniment important este faptul că Primăria comunei Petriș este parteneră cu o asociație și împreună vom organiza o școală de vară de muzică clasică, între 21-26 august. Astfel, Petrișul va fi pus pe harta locațiilor unde vor fi concertate de muzică clasică.

Domnule Ioan Berari, un primar de comună, așa în general, când se trezește dimineața?

Eu mă trezesc între orele 6:00 și 6:30. Înainte de ora 7:00, ajung la primărie, verific corespondența, email-urile și la ora 8:00, împreună cu toți colegii din primărie, mă aflu în sala de ședințe. Bem o cafea și facem programul, discutăm problemele din ziua trecută și ce trebuie să facem în ziua respectivă, vedem ce a mai apărut nou între timp. Luăm, cum se spune, măsuri de organizare a muncii. E foarte utilă o asemenea ședință.

Domnule primar, cât de mult se folosește un primar de comună de această tehnologie modernă, dat fiind că, iată, ne amenință și inteligența artificială?

Doamnă Tapanov, ați ales o întrebare interesantă și vă asigur că nu are importanță unde trăim: în mediul rural sau în cel urban. Tehnologia modernă, calculatorul, WhatsApp-ul, telefonul inteligent, toate sunt necesare, le utilizăm și ne ușurează munca. Așa cum bine știți, nivelul tehnologiei evoluează, se dezvoltă și trebuie să ținem pasul cu vremurile în care trăim. Folosim telefonul inteligent, emailuri, pagini de socializare, dar comunicăm și direct cu cetățeanul.

Este necesară întâlnirea directă cu cetățeanul?

Bineînțeles, omul din mediul rural nu are acces așa ușor și în general la această tehnologie modernă, de aceea este cu atât mai necesară și întâlnirea directă cu el, comunicarea între primar și cetățeni, față în față. Asta e fundamental.

Ce vă doriți ca primar, domnule Ionel Berari?

Îmi doresc să petrec cât mai mult timp cu cetățenii comunei, să comunicăm direct, dar, din păcate, atâtea probleme ne aleargă pe toți...

Bucuria „Tradițiilor Împletite”

Un eveniment organizat cu ocazia „Zilei Internaționale a Iei și a Sânzienelor” în cadrul căruia au fost prezentate costumele tradiționale de pe Valea Petrișului și diverse produse au fost foarte apreciate de vizitatori.

O veste bună!

O veste bună și o lucrare mult așteptată, ne asigură edilul comunei Petriș, domnul Ionel Berari, atunci când ne spune că în următoarea perioadă, se va asfalta drumul județean pe tronsonul de ieșire din Roșia Nouă – intravilan cu localitatea Obârșia. Documentațiile și avizele pentru proiectul „Reabilitare DJ 707 Petriș – Obârșia km 14+100...km 18+100, situat pe raza comunei Petriș, județul Arad”, au fost finalizate, a fost emis Ordinul de începere a lucrărilor. Pe această cale, primarul Ionel Berari roagă cetățenii localității Obârșia să elibereze drumul de materiale de construcții, material lemnos, utilaje agricole ș.a., pentru ca lucrările să poată fi executate în bune condiții. „Va urma o perioadă de disconfort, a mai spus domnia sa, însă apelăm la înțelegerea și sprijinul celor direct afectați, astfel încât la finalizarea investiției să ne putem bucura cu toții de o lucrare utilă și bine făcută! Vă mulțumim pentru înțelegere!”

Pagină realizată de
prof. Ana-Maria TAPANOV

Vești bune pentru Orașul Lipova de la Compania Națională de Investiții: proiectele de introducere a infrastructurii de apă și canal pe strada Clujului, respectiv de introducere a canalizării pe Strada Valea Mare sunt tot mai aproape de demararea lucrărilor

„Am promis că ne vom întoarce de la București cu vești bune și, iată, ne ținem de cuvânt!”

Florin Fabius PERA - Primar al orașului Lipova

Odată cu vizita recentă a primarului Orașului Lipova, Florin Fabius Pera, la București, la Compania Națională de Investiții, au fost stabilite și concretizate noi detalii pentru viitoarele etape de parcurs în cazul a două proiecte foarte importante pentru orașul Lipova: „Extindere rețea de apă potabilă, canalizare menajeră și branșamente pe str. Clujului” și „Extindere rețea de canalizare în orașul Lipova, str. Valea Mare” – ambele proiecte fiind derulate prin C.N.I. SA.

Cu acest prilej, edilul orașului Lipova, domnul Florin Fabius Pera ne-a asigurat că:

„Introducerea utilităților pentru infrastructura apă-canal pe strada Clujului au intrat în li-

nie dreaptă, cu finanțare guvernamentală aprobată prin CNI. Am perfectat astăzi ultimele detalii, la București, împreună cu administratorul public al Lipovei, Adrian Antoche, astfel că foarte curând va începe licitația pentru lucrare.

Oamenii pot să stea liniștiți, a mai spus domnul primar, pentru că imediat după terminarea lucrărilor la canalizare vom trece la faza de asfaltare a străzii Clujului. Suntem, de asemenea, într-un stadiu avansat cu actele și discuțiile pentru introducerea canalizării pe strada Valea Mare, un proiect tratat de primărie cu maximă seriozitate. Am promis că ne vom întoarce de la București cu vești bune și, iată, ne ținem de cuvânt”, a conchis domnia sa în finalul dialogului nostru.

„Ne dorim cu adevărat să dezvoltăm și să transformăm Orașul Lipova în cel mai frumos mod!”

Florin Fabius PERA - Primar al orașului Lipova

Într-o ședință de discuții și dezbateri libere privind situația actuală a orașului Lipova și ce se dorește a se aduce pe viitor în acest oraș și în această zonă, prin intermediul diverselor fonduri existente, din diferite surse de finanțare, am aflat că odată cu aderarea orașului Lipova la „Grupul de Acțiune Locală Colinele Recaș” sunt puse la dispoziția tuturor celor interesați de accesarea acestora, într-o varietate mai mare și cu toate pârghiile care să faciliteze etapele accesării acestor fonduri.

În calitate de gazdă a ședinței organizată la Primăria orașului Lipova, primarul orașului Lipova domnul Florin Fabius Pera, a transmis cu această ocazie, următoarele:

„Alături de participanții la ședință, cărora le mulțumesc în mod special, cetățeni din cadrul instituțiilor publice ale orașului, dar și reprezentanți ai mediului de afaceri și ai unor ONG-uri, am derulat o ședință extrem de constructivă și de bun augur pentru fiecare dintre noi. Aderarea la GAL Colinele Recaș este un mare plus pentru noi ca oraș, ca și comunitate, în ceea ce privește zona accesării de fonduri pentru dezvoltare și evoluție pe diverse domenii importante.

Vom continua acest gen de întruniri, vom continua să colaborăm cu reprezentanții comunității noastre indiferent de domeniul de referință, pentru că ne dorim cu adevărat să dezvoltăm și să transformăm orașul Lipova în cel mai frumos mod. Munca noastră în cadrul acestui parteneriat cu GAL Colinele Recaș continuă și ne dorim să vă avem alături pe toți cei care, la fel ca și noi, vă doriți o evoluție.

Prin urmare, stimați cetățeni, persoane fizice sau persoane juridice din orașul Lipova, care doriți să faceți parte din această frumoasă colaborare cu Primăria orașului Lipova și GAL Colinele Recaș și să aderați în cadrul acestei comunități, vă invit alături de noi, vă invit la o discuție, pentru ca împreună să creăm o evoluție și să ducem orașul la un alt nivel.”

Mari poeți pe nedrept uitați – Damian ȚECHE

Sfântă lașitate românească

Datorită ție stăm în umbră,
Nu mai pot valorile să crească,
Stăm de-un veac cu mâinile în solduri -
Sfântă lașitate românească!

Și de-atâta chin și de durere,
Nu mai pot nici mamele să nască,
Nu primim nimic, dar ni se cere -
Sfântă lașitate românească!

Trădători cu sufletul de slugă,
Ce-au ajuns la viața boierească,
Au venit la sânul tău să sugă -
Sfântă lașitate românească!

Bietul nostru neam e plin de ură,
El, ce știe-atâta să iubească,
Nu mai știe omul câte-ndură -
Sfântă lașitate românească!

Din cuprinsul sfintei noastre țări
Rup vecinii cu măsă frățească
Și ne-așteaptă noi amenințări -
Sfântă lașitate românească!

De-ar veni și-aici un pic de bine,
Dictaturi să nu ne mai umbrească,
Poate-atuncea vom scăpa de tine -
Sfântă lașitate românească!

**Pagină realizată de
Anca ANDREI cu sprijinul
domnișoarei Adela POPESCU**

Drumeție în pădurile Ianovei

În luna iulie, copiii cu vârsta între 6 și 14 ani participanți la Concursul de Talente, ediția a III-a, au avut parte de o dimineață nemaipomenită.

Împreună cu echipa „Activitate Afară” copiii au pornit în drumeție prin pădurile Ianovei, au creat adăposturi, au căutat comori și s-au bucurat împreună de o mulțime de jocuri.

Mai mult decât atât, au socializat, au alergat, au râs și s-au cunoscut mai bine între ei.

Dragi copii, unii dintre voi ați

avut parte chiar de prima excursie de „copii mari” și i-ați făcut față cu brio. Felicitări!

Așadar, mulțumim „Activitate Afară” pentru profesionalismul și grija față de copii!

Mulțumim părinților pentru încrederea acordată!

Mulțumim magazinului „La Carina” pentru asigurarea pachetelului de mâncare!

Vă dorim o vacanță minunată în continuare!

○ nouă înfățișare a curții cabinetului medical

După renovarea postului de poliție, a venit rândul cabinetului medical din Remetea Mare să fie renovat. Curtea cabinetului are acum o nouă înfățișare, urmând a fi montate în curând băncile și coșurile de gunoi.

În continuare, primăria comunei se va ocupa de renovarea Căminului Cultural, astfel încât locuitorii comunei Remetea Mare să se poată bucura de spații noi, cât mai curate.

Rubrica bisericii

Cuvinte duhovnicești

Pr. Ilie CLEOPA

Credința tare nu este legată de loc și de timp. Ea vindecă, iartă, izbăvește de primejdii, înviază din morți, indiferent de loc, de vârstă și de distanță.

Despre luna august

August începe (astrologic) cu soarele în semnul Leului și sfârșește în semnul Fecioarei. Din punct de vedere astronomic, luna august începe cu soarele în constelația Racului și se sfârșește cu soarele în constelația Leului. Numele lunii august vine de la numele primului împărat roman, Cezar Augustus. Luna are 31 de zile, pentru că Cezar Augustus („augustus” însemnând maiestros, mareț, impunător, în limba latină) a dorit ca luna august să aibă tot atâtea zile câte are luna lui Iulius Cezar, luna iulie. Înainte, luna august se numea în latină Sextilis pentru că era a șasea lună în calendarul roman, calendar care începea cu luna martie.

Grecii numeau luna august Metageitnion.

În România, luna august, popular, are mai multe denumiri zonale: Augustru, Măselar, Gustar, Secerar.

August începe în aceeași zi a săptămânii ca și Februarie în anii bisecți.

ANUNȚ

Comuna Remetea Mare, titular al proiectului „Canalizare menajeră în localitatea Ianova și Remetea Mare, comuna Remetea Mare, jud. Timiș”, propus a fi amplasat în comuna Remetea Mare, localitatea Remetea Mare, Ianova, identificat domeniu public Remetea Mare, Ianova, jud. Timiș, anunță publicul interesat asupra luării deciziei etapei de încadrare de către Agenția pentru Protecția Mediului Timiș, în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, pentru proiectul „Canalizare menajeră în localitatea Ianova și Remetea Mare, comuna Remetea Mare, jud. Timiș”, propus a fi amplasat în comuna Remetea Mare, localitatea Remetea Mare, Ianova, identificat domeniu public Remetea Mare, Ianova, jud. Timiș.

Proiectul deciziei de încadrare și motivele care o fundamentează pot fi consultate la sediul Agenției Pentru Protecția Mediului Timiș din Timișoara, Bd. Liviu Rebreanu nr. 18-18A, în zilele de luni-joi, între orele 08,00-16,00 și vineri între orele 08,00-14,00, precum și la următoarea adresă de internet <http://apmtm.anpm.ro/>-Secțiunea Acorduri de Mediu.

Publicul interesat poate înainta comentarii/observații la proiectul deciziei de încadrare în termen de 10 zile de la data publicării anunțului pe pagina de internet a Agenției Pentru Protecția Mediului Timiș.”

Ne-am interesat pentru dumneavoastră

Plante care țin cârțițele la distanță

Cârțițele sunt unii dintre dăunătorii cu care se confruntă mulți dintre cei care locuiesc la curte, prezența lor fiind evidentă prin distrugerile pe care le lasă în urmă. Există unele soluții chimice prin se poate rezolva problema, însă, pe termen scurt, pentru că ele se vor întoarce. Totuși, există plante ce le pot ține la distanță de grădină.

Usturoiul, cu aroma sa puternică va face ca dăunători precum cârțițele, șoarecii, șobolanii, furnicile și chiar țânțarii să „fugă” cât mai departe. Se recomandă plasarea usturoiului în intrările tunelurilor de cârțițe pentru a le împiedica să revină.

Gâlbenelele emit o aromă puternică, înțepătoare. Așadar, este puțin probabil ca acestea să mai facă un tunel copleșite de mirosul atât de intens.

Narcisele pot reprezenta primele semne ale primăverii în curtea noastră. Aceste plante sunt foarte frumoase și ne decorează adesea casele. Însă, cârțițele preferă să se ferească de astfel de flori. Acest lucru se datorează faptului că planta, și în special bulbul său, este cunoscută ca fiind toxică pentru cârțițe.

Planta de ricin are un aspect asemănător unui gard viu, cu frunze în formă de stea și păstăi de semințe roșii și țepoase, care conțin așa-numitele „boabe”. Uleiul de ricin este adesea recomandat în remediile casnice pentru respingerea cârțițelor. Nu le va face rău, dar mirosul le va descuraja și le va „obliga” să facă tuneluri în altă direcție. În consecință, planta în sine poate constitui un repelent eficient.

Turneul de fotbal Cupa de vară 2023

Organizat pentru prima oară în anul 2002 în satul Breștea, pe terenul unde odinioară își disputa meciurile echipa care a încântat în anii '70-'80 mulți pasionați din zonă prin participarea constantă în cadrul campionatului județean de fotbal de la aceea vreme, unde a disputat meciuri în toate cele trei serii, turneul a avut ca scop inițial socializarea persoanelor iubitoare ale acestui sport și care obligatoriu nu erau jucători activi ai vreunei echipe.

Terenul, despre care marele Iosif Lereter spunea prin anii '75 (atunci când, ca antrenor al echipei Progresul Timișoara, propaspăt promovată în divizia B, l-a vizitat cu ocazia unui meci disputat în cadrul Cupei României cu echipa locală (Înfrățirea Breștea), că este minunat și sunt puține echipe de renume din țară care au astfel de gazon, a fost împărțit în două terenuri de minifotbal.

An de an, un număr de opt echipe dispută meciurile în două grupe, stabilite prin tragere la sorți, după un regulament și criterii care se păstrează și astăzi, iată după peste două decenii de la competiția inaugurală.

Pe întreaga durată a turneului, organizatorii au asigurat și asigură la fiecare competiție bere rece, apă și sucuri, iar grătarele sfârâie neîncetat. La unele dintre ediții s-a oferit tuturor participanților, competitori și spectatori, gratuit, cafea, gogoși sau langoși dimineața, la sosire, iar la prânz, tocăniță sau fasole cu ciolan, gătite în ceaur.

De-a lungul anilor, la competiție au participat echipe din Breștea, Denta, Dudeștii Vechi, Vinga, Timișoara, Sânnicolaul Mare, Rovinița Mare, Birda, Moravița, dar și alte localități. La una dintre ediții a participat o echipă feminină (jucătoare profesioniste) care s-au luptat cot la cot cu echipele de băieți, ajungând chiar în semifinală.

De fiecare dată, competiția a fost câștigată de toți participanții (competitori, organizatori și spectatori) scopul acesteia fiind socializarea și relaxarea în mediul prietenesc, creat de cel mai iubit sport din lume.

Sebastian RACIOV

Liga la Denta

Liga la Denta, ediția a V a, a avut un scop caritabil în acest an. Inițiativa a venit din partea organizatorilor, Lghiță Fusian, un om deosebit, empatic și pacifist, care a propus ca în acest an să-l susținem pe „Moșu”, Kato Alin, un participant al Ligii, ce trece prin momente mai grele în această perioadă. „Împreună pentru Kato” turneul de fotbal organizat în data de 8 Iulie, pe terenul sintetic din Denta și-a atins scopul după cum vedem și în imagini.

Maria BANIAȘ

*Pagină coordonată de
prof. Luminița EFTENIE*

„Primăria a oferit sprijinul financiar bisericii noastre în multe proiecte, atunci când a fost nevoie!”

Dragan GIORGIEV - Paroh al Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe“ din Voiteg

Hotărând să continui, la sugestia domnului primar Nicolae Ioan Pop, dialogurile mele cu personalități ale comunei sale și așteptând ziua stabilită pentru întâlnirea cu Părintele Dragan Giorgiev, mi-am reamintit ceea ce îmi spunea Vasile Todi despre acest om: „Doamnă Luminița, de la Preaonoratul Părinte Giorgiev, am reținut: cu cât se depărtează cineva de Dumnezeu, cu atât lucrurile se complică mult. Se poate ca cineva să nu aibă nimic, dar dacă Îl are pe Dumnezeu nu mai dorește altceva. Acesta este adevărul! Iar dacă le are pe toate și nu Îl are pe Dumnezeu, este chinuit înlăuntrul său. De aceea, fiecare pe cât se poate să se apropie de Dumnezeu.”

Preaonorate Părinte, să începem dialogul nostru de azi cu o întrebare mai... pământeană. De acord?

Desigur, cu mare plăcere!

Care este relația dintre administrația locală și biserica al cărei paroh sunteți?

Doamnă Luminița, fără să stau pe gânduri, vă spun că Primăria comunei Voiteg a fost și este aproape de Biserica Ortodoxă Voiteg. Există o colaborare excelentă între primărie și biserică la noi în comunitate. Primăria a oferit sprijinul financiar bisericii noastre în multe proiecte, atunci când a fost nevoie.

Mă bucur să aud acest adevăr, dar, Părinte Giorgiev, credeți că creștinismul are dușmani în această perioadă, fiindcă vedem prea bine ce se întâmplă în Occident, câte atacuri există la adresa creștinilor?

Doamnă Luminița, dintotdeauna, creștinismul a avut amenințări de-a lungul mileniilor. A fost prigonirea creștinilor încă de la început, apoi a urmat răstignirea lui Iisus Hristos. Amenințări au fost și vor fi în continuare, dar biserica este puternică, biserica creștină rezistă, este de neînvins. Unii au deschis o concurență pentru a prezenta anumite mândrii ale lor, să spunem așa. Concurența aceasta pe biserica creștină o întărește, nu poate să-i facă rău, fiindcă Dumnezeu întotdeauna a fost cu credinciosul creștin. Chiar dacă există critici și atitudini contradictorii, privind dogmele, credinciosul continuă să trăiască cu Dumnezeu și să aibă o viață fericită alături de Dumnezeu, în credința lui curată și pură. Să nu uităm că credința se trăiește, se simte și se transmite. Să trăiești pentru toate nu înseamnă schimbare de drum. Credința și căința se dovedesc în biserica lui Hristos.

Pentru tinerii noștri cititori sau mai ales pentru ei, vă întreb cum ar putea Dumnezeu să-l ajute pe credincios?

În primul rând, prin credință. Prin credință, omul poate fi ajutat de Dumnezeu. Așa a spus Hristos: „Credința ta te-a mântuit!”. Întotdeauna se oferă asta. Depinde și de noi ca oameni de raportare, de credința pe care o mărturisim, de sinceritatea credinței noastre,

pentru că, de multe ori, avem așteptări de la Dumnezeu, dar de obicei, cetățeanul nu prea oferă nimic în schimb sau recunoștința lasă de dorit. Dumnezeu se poate înclina asupra nevoilor noastre, chiar dacă de multe ori greșim și Îl trădăm, Dumnezeu tot iartă, se înclină către noi și ne ajută în continuare, dar trebuie să simțim dragostea lui Dumnezeu cu sufletul și cu trupul. Ajutorul, de cele mai multe ori, este văzut, dar trebuie și înțeles.

Pentru că stăm de vorbă într-o zi de vineri, puteți să ne explicați ce înseamnă și de ce se spune vinerea mare sau vinerea seacă?

Prin postul negru se evidențiază creștinul. El trebuie să nu mănânce nimic și să țină post negru. Cum se zice omul se identifică cel mai mult cu durerea lui Hristos prin acest post negru. E un fel de pătimire. Astfel, creștinul vrea să arate că este alături de Iisus Hristos și este solidar cu suferința lui, suferind prin post. Creștinul, prin acest post negru, dovedește că înțelege durerea lui Iisus Hristos și sacrificiul Lui. Este o recunoaștere, o aplecare asupra lui Iisus Hristos răstignit. Răstignire pe care Iisus Hristos a primit-o fără drept de apel, fără voia lui și fără a fi vinovat de ceva.

Părinte, prezența Bisericii Ortodoxe din Voiteg se simte prin multe fapte bune...

Vă mulțumesc pentru apreciere și, da, biserica este prezentă în comunitate prin multe fapte bune, pe care le desfășurăm, atât în cadrul bisericii, cât și în afara bisericii. Cred că mult contează și deschiderea preotului paroh către credincios, să fie o comună deschisă și sinceră. Astfel, credinciosul va înțelege că există un punct de apropiere de Iisus Hristos. Biserica se implică în activitățile educative-culturale-religioase ale școlii și chiar în unele proiecte ale primăriei cu diferite evenimente spectacole, ateliere cu copiii sau excursii. Biserica se implică în multe manifestări care leagă oamenii.

Frumos ați spus: «Biserica se implică în multe manifestări care leagă oamenii.»

Vă mulțumesc, reiterând: Primăria comunei Voiteg și Biserica Ortodoxă din Voiteg sunt într-o relație cordială permanentă.

Memoria recunoștinței

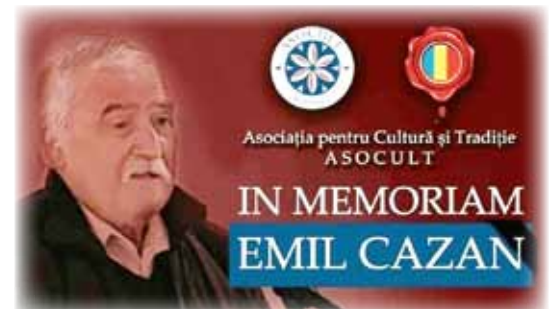
Vorbind despre omul Emil Cazan într-un cerc de cunoscuți, Vasile Todi spunea: „Emil Cazan era de o inteligență contagioasă. Dovadă numărul mare de studenți străluciți consacrați de la catedra sa. Prin plecarea acestui bărbat, în inimile noastre, a celor care am avut cinstea să-l cunoaștem, bate aripa tristeții. Era o podoabă de om!”

L-am întrebat atunci:

- Domnule Todi, dacă ar fi să ni-l prezentați printr-o singură strofă de poezie pe omul, pe dascălul Emil Cazan, cum ar suna acea strofă?

- „A dat cu trandafiri în oameni,
Dar unii fiind de soare goi,
Oprindu-și florile luminii
I-au întors spinii înapoi.”

În memoria acestui om, în memoria lui Emil Cazan, omul și dascălul, realmente făuritor de bine, creator de frumos, truditore al tainelor economiei, artei și culturii, modelator de suflete și minți omenești la Voiteg, în muzeul de etnografie și folclor creat și însuflețit de soții Emil și Carmen Cazan, familia, prietenii, colegii, foștii studenți ori doctoranzi, oameni de artă și cultură, reprezentanți ai autorităților locale, împreună cu profesorii universitari și foști miniștri în Guvernul României, Andrei Marga și Adrian Severin, au vorbit în cadrul simpozionului despre Emil Cazan, inevitabil despre dascălul erudit, greu de întrecut, dar și despre România și reabilitarea statului național și noua ordine mondială în secolul Asiei.

Pentru suflet, pentru numărul impresionant al celor prezenți, care au avut șansa de a-l cunoaște pe omul și profesorul universitar Emil Cazan, a fost un moment de profundă emoție, iar din punct de vedere intelectual a fost un regal de frumos, cultură și bogăție informațională de calitate, un moment excepțional ...

Pagină realizată de
Luminița MUNTEANU

BUCURIA ESTETICĂ ESTE SINGURUL BUN PE CARE-L SPOREȘTI CU CÂT ÎL ÎMPARTI!

Am început acest dialog în livada casei sale din câmpie, la ceasul la care calmul vărativ al serii țesea peste pământ o pânză străvezie. Și l-am încheiat...

Domnule Vasile Todi, încep acest dialog cu o întrebare poate neașteptată, aceea de a afla părerea dumneavoastră despre intenția domnului Ciolacu de a avea trupe germane staționate permanent în România?

Eiii... domnișoară profesor, oare ce blestem peste neamul românesc a adus în fruntea lui asemenea personaje? O fi blestemul lui Imre Nagy? O fi blestemul lui Nicolae Ceaușescu? Sau o fi imprecizia comună a tuturor conducătorilor acestui popor asasinați cu voia românilor.

Pot să mai aștept răspunsul?

Domnișoară, să inviți trupe militare străine să-ți poposească pe teritoriul țării tale poate fi socotit ca un act de înaltă trădare. Dacă nu de către cei de azi, atunci, poate, de către cei de mâine, dacă România va mai rezista. Trupele străine știi când vin, dar nu știi niciodată când pleacă. Acum, înși ca Ciolacu a mai honipsit pământul și în alte părți, de exemplu un cleric s-a străduit să demonstreze cu date istorice, că Napoleon n-a existat, în timp ce un laic a ținut cu orice chip să convingă pe cititori că Napoleon era ființă de esență superioară, făcut din aceeași substanță din care erau plămădiți heruvimii și serafimii. Și acești înși, asemeni lui Ciolacu, au brațe, picioare, gură, mai ales gură, parcă ar fi... oameni!

Nemții au respins oferta premierului!

S-au fript sârmanii cu noi din două războaie mondiale și trebuie să te cheme Ciolacu ca să crezi că-i poți înșela încă o dată. Domnișoară, i-am adus și pe americani în țară și le-am furat motorina! Iertată-mi fie parafraza, dar Ciolacu este un rezumat al României de azi. Din păcate, nu singurul!

Cum se poate salva România de mâine?

Domnișoară profesor, spune Vlahuță la un moment dat, citat preluat și de Grigore Caraza ca motto la cartea sa zguduitoare, „Aiudul însîngerat”: „Îi trebuie nemului acestuia o generație care să se jertfească, o generație de viteji și de patrioți până la nebunie. În toate timpurile au fost căutați oamenii de treabă, dar niciodată n-am avut mai mare nevoie ca acum de luptători hotărâți, de oameni vrednici și de caracter pe care să nu-i abată nimic din drumul lor...”. Dar am și eu o întrebare la întrebarea dumitale.

Vă ascult!

În 1983, Academia Americană pentru Dezvoltarea Științei a introdus testele IQ printre cele 20 cele mai importante descoperiri științifice ale secolului XX, alături de fuziunea nucleară, ADN, tranzistori și zbor. Ce s-ar alege cu politicienii români de azi dacă am folosi aceste teste de inteligență ca probă de selecție electorală?

Probabil că am avea un parlament cu câțiva zeci de membri.

Ca o ciudățenie a istoriei trebuie să spun că politicienii, e drept că cei francezi, la 1904, au fost cei care i-au cerut psihologului Alfred Binet să găsească o metodă pentru a diferenția inteligența copiilor. A copiilor nu pe a lor!

Puternicii zilei!

Da, este adevărat, ei erau puternicii zilei, dar puternicii zilei sunt adeseori ratații fericirii: ceea ce și explică de ce nu-s prea blânzi. Dar unde rămăsesem? Aoleu! La Ciolacu?

Cineva spunea recent că românii nu mai au curiozități intelectuale?

Au, dar la un alt nivel intelectual decât cel de până în 1989. Am citit de curând o versiune scrisă a legendei Graal-ului, care pare să fie „Parsifal”. Într-o zi Parsifal a ajuns la castelul regelui Rybak; regele era paralizat, regatul căzut în ruină, femeile nu făceau copii, pomii nu dădeau roade, vacile nu dădeau lapte; sterilitate, absență totală de roade.

România de azi!

Cam așa, ei bine, în timp ce lua parte la un banchet, Parsifal

observă un curtean, împreună cu o femeie care ducea un vas ciudat; curteanul trecea prin sală, ieșea, după un timp se întorcea, și totul se repeta. Parsifal n-a întreat nimic. Atmosfera castelului i se părea destul de ciudată, în aer plutea parcă ceva echivoc. A doua zi dimineața își dădu seama că palatul era gol. Își spuse că plecaseră probabil cu toții la vânătoare, se urcă pe cal și porni la drum. Intră într-o pădure, unde dădu peste o tânără femeie care ținea pe genunchi trupul fără viață al iubitului ei. O întrebă: „Ce se petrece în acest castel?” „Ai văzut un curtean?” „Da.” „Cu o femeie care ducea un vas?” „Da.” „L-ai întreat ceva?” Iar Parsifal răspunse: „Nu, nu l-am întreat”. „Nu l-ai întreat și din pricina lipsei tale de curiozitate femeile nu pot să nască, pomii să facă fructe, vacile să dea lapte, iar regele este paralizat. Nu l-ai întreat.” Vezi dumneata domnișoară profesor mă gândesc că atunci când punem întrebări fundamentale sau măcar o singură întrebare fundamentală, căci pentru adevăr nu există poate una singură, poți nu numai lumina lucrurile, cum spunea Noica, dar, cu certitudine, te luminezi pe tine.

Dar scriitorii români de azi mai au curiozități?

Dacă am privi la tot ce s-a realizat în anii din urmă, răspunsul e nu! Chiar abundența cărților constituie o expresie a penuriei literare. Majoritatea cărților, și aici le socotesc și pe cele apărute în regia autorului, nu depășesc nivelul unui subprodus subvenționat de pauperitatea spirituală. Domnișoară, adevărul e că descoperită, bătută de vânturi potrivnice, expusă tuturor cutezanțelor, arta a încăput pe mâinile unor oameni hirsuți, incendiari și cu vocație asasină.

VASILE TODI

De ce-au distrus ceea ce era, dacă nu sunt capabili să pună ceva în loc?

Pentru ca să satisfacă cine știe ce exigență a conștiinței lor nefericite. Cei ce se vântură prin lumea scrisului au pretextat că literatura are nevoie de emoții noi și i-au provocat o comoție. La cea mai sumară analiză observăm că s-a produs o falie în istoria scrisului, a artei în general. „Eminescu este cadavru nostru din debara, de care trebuie să ne debarasăm dacă vrem să intrăm în Uniunea Europeană”, ne avertiza Patapievic. S-a înșelat amărâțul, românii au fost primiți în Uniunea Europeană purtându-l pe Eminescu între faldurile sufletului lor, tot așa cum s-a înșelat și Aristofan, care, la vremea sa, își avertiza contemporanii în „Broaștele” că tragediile lui Euripide vor pieri odată cu autorul lor din pricina inovațiilor introduse.

Îmi spuneți, nu demult, de faptul că librării se plâng de lipsă de clienți. Și eu vă spun că și sălile teatrelor suferă de lipsă de spectatori.

Cunosc și această tristețe a scenei.

Pandemia?

Știu eu... Roger Caillois, cu ani mulți înainte de apariția covid-ului, observa într-un rând că artele, care altădată erau gustate numai în comun, au devenit prilej de bucurie singuratică. Nu-i nevoie, ca până mai ieri, nota el, de audiții colective ca să apreciezi o simfonie, de spectatori ca să participe la un film, ca să nu mai vorbim de faptul că ceea ce-l uimise cândva pe Sfântul Augustin, și anume un prelat citind fără să pronunțe cuvintele cu voce tare, a devenit astăzi cea mai firească dintre reguli. Pandemia a dus într-un fel la un progres al satisfacției estetice intime. Dar eu, rămân totuși convins că bucuria estetică este singurul bun pe care-l sporești cu cât îl împarți.

Domnul meu, cum ați dori să încheiem acest dialog?

Roxana, ne conversăm acum și aici în țara lui Caragiale! „Ce mai e nou? – Prost monșer. Este o criză, mă-nțelegi, care poți pentru ca să zici că nu se poate mai oribilă... S-a isprăvit!”

Dialog consemnat de Roxana FURDEAN pentru „Almanahul Dobrogea” 2023

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN